

ЧИ ЛЕГКО БУТИ МОЛОДИМ?

Сучасне життя і проблеми молоді

Управління культури Полтавської
обласної державної адміністрації

Полтавська обласна бібліотека
для юнацтва ім. Олеся Гончара

ЧИ ЛЕГКО БУТИ МОЛОДИМ?

СУЧАСНЕ ЖИТТЯ І ПРОБЛЕМИ МОЛОДІ

Бібліографічний покажчик

ББК 91.9:66.3(4УКР)118

Ч-58

Упорядник : *Базир Тетяна Миколаївна*

Чи легко бути молодим? Сучасне життя і проблеми молоді : бібліографічний покажчик / упоряд. Т. М. Базир; обласна бібліотека для юнацтва ім. О. Гончара. – Полтава, 2016. – 56 с.

Молодь – це сила, яка здатна змінити життя суспільства, вона часто виходить за рамки, ламаючи стереотипи, шукаючи нові покликання. За молоддю – завтрашній день, але це «завтра» починається вже сьогодні. Нинішніми діями, кроками, думками молодь буде фундамент свого майбутнього та майбутнього своєї держави.

Бібліографічний покажчик висвітлює проблеми, які хвилюють сучасну молодь: реалізація та захист прав, безробіття, роль та місце в суспільному житті країни.

Покажчик адресований не лише молодіжній аудиторії, але й представникам соціальних інституцій, що працюють з молоддю: вчителям, викладачам вишів, працівникам бібліотечних установ, фахівцям в галузі молодіжної політики, працівникам громадських та політичних організацій, психологам.

Матеріал не є вичерпним.

ПЕРЕДМОВА

Чи легко сьогодні бути молодим? Всі люди є індивідуальними, і кожен дасть відповідь по-різному. Вважається, що молодість є найкращою порою людини. Це ніби коли проліски тягнуться до сонечка, розпускаються перші бруньки, так і молодість вабить своєю чарівністю, красою. Але, на жаль, сьогодні однією з найбільших та найглибших проблем молоді є нерозуміння саме сенсу свого життя, незамислювання про те, що буде завтра, післязавтра, через тиждень, рік...

Сучасній молоді важко знайти своє місце в суспільному житті, тисячі наших найактивніших співгромадян змушені виїжджати в європейські країни, щоб мати можливість реалізувати себе в цьому житті, знайти роботу з гідною оплатою. Так не повинно бути. І молодь не тільки сподівається на зміни, але й бере активну участь в тому, щоб ці зміни відбулися.

Як би гірко не було це визнавати, але більшість сучасної молоді вибирає для себе найпримітивніший шлях самовираження. Це перш за все зумовлено тим, що не кожен має віру в світле майбутнє, не кожному легко повірити в себе, важко стати обома ногами на правильний шлях, тяжко знайти і пізнати себе в житті. Але, незважаючи на всі труднощі, випробування молодих років, не треба втрачати віру в свої сили, потрібно впевнено йти, бігти до своєї мети.

Молодь є рушієм прогресу у будь-якому суспільстві. Згадаймо, що і події на київському Майдані розпочалися саме з ініціативи молодих громадян країни – студентів, старшокласників, які більше не могли миритися із діями наскрізь корумпованої влади. Саме вони, молоді романтики, стали щитом, який не допустив повної узурпації державної влади і знищення української держави як такої. Саме молодь стала незламною основою добровольчих батальйонів, що рушили на схід України і зупинили московську навалу. Адже на той час українська армія була по суті повністю знищена. Це був справжній подвиг молодих громадян молоді держави, що назавжди залишиться у пам'яті наступних поколінь.

Молодість – це не вік, а стан душі та тіла, який пов'язує з прекрасним часом надій і гарантованої впевненості у тому, що мрії обов'язково здійсняться. Це енергія, бажання постійно розвиватись, рухатися вперед, це романтичність, легковажність, самостійність, поривання до чогось надзвичайного, прагнення високих звершень, світла віра в майбутнє. Однак, як би там не складалося, молодим бути чудово. І нехай молодість, як стан душі, ніколи не полишає Вас.

Мета бібліографічного покажчика «Чи легко бути молодим» – надати зацікавленим особам інформаційні ресурси Полтавської обласної бібліотеки для юнацтва імені Олеся Гончара – книги, статті в періодичних виданнях, збірки, інтернет ресурси, що висвітлюють проблеми молодого покоління України.

У бібліографічному покажчику матеріал згруповано за шістьма основними розділами: «Молодіжне законодавство України», «Державні і молодіжні організації в громадському суспільстві», «Молодіжні неформальні рухи в Україні», «Проблеми та шляхи вирішення молодіжного безробіття в сучасному суспільстві», «Девіантна поведінка та соціально-психологічні проблеми», «Цитати великих людей про молодість» окремі розділи, в свою чергу, мають підрозділи.

Для зручності користування видання споряджено іменним покажчиком, де вказуються номер позиції, під яким розміщено матеріал того чи іншого автора. Література всередині розділів розміщена в алфавітному порядку.

1. МОЛОДІЖНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

В усі часи існування людського суспільства створювались закони. Вони виникають на певному етапі розвитку суспільства. Цей етап – поява держави.

Існує думка, що людське суспільство не може існувати без законів. Право, закон супроводжують людину все його життя. Адже закон підказує нам, як діяти і захистити себе в ситуації, що склалася. Але він може й суворо покарати того, хто порушує. Щоб уміло і правильно користуватися своїми правами та добре виконувати свої обов'язки, не порушуючи прав і законних інтересів інших, треба знати закони.

В інтересах збереження існуючої системи суспільних відносин, держава створює право – систему законів, виконання яких зберігає і зміцнює соціальне середовище, спосіб життя. Додержання законів забезпечується примусовою силою держави – армією, судом, органами охорони громадського порядку.

Але суспільство потребує ще й моральної підтримки цих законів – їх морального виправдання, добровільного додержання. Неповага до них розцінюється і як порушення норм моралі. Із правовими питаннями ми зустрічаємось часто. Помилковою є думка, ніби сфера застосування права обмежується покаранням осіб, які вчинили різні правопорушення.

Звичайно, молода людина не може засвоїти детально всю правову базу. Але основне, що стосується її, вона повинна знати. Тому корисно поповнювати свої знання у правовій сфері. Хочеться сказати: незнання законів не звільняє від відповідальності. Та навряд знайдеться молода людина, яка скаже, що не знає про те, що красти, наносити шкоду оточуючим, безвідповідально ставитися до навчання це – погано.

Дуже багато залежить від молоді, від прагнення людини виконувати закони, від її відповідальності та небайдужості, від вміння передбачати та розпізнавати небезпеку. І щоб у подальшому не трапилося біди, дотримуйтеся цієї поради:

*Закони треба знати,
Закони треба поважати,
Закони треба виконувати!*

Чинна нині в країні нормативно-правова база сприяє створенню організаційної структури молодіжних формувань, що працюють на громадських засадах, а також державних установ, які безпосередньо

здійснюють молодіжну політику. Природно, що вся державна молодіжна політика спирається, передусім, на Конституцію України, прийняття якої 28 червня 1996 року значно розширило можливості роботи органів влади всіх рівнів. Держава постійно дбає про матеріальну підтримку молоді, про що свідчить низка законів України та інших нормативно-правових актів. Формування законодавства України з питань молодіжної політики розпочалося на початку 90-х років ХХ століття. Правову основу молодіжної державної політики в Україні зосереджено в базових законодавчих актах: Декларація «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» (15 грудня 1992 р.), Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» (5 лютого 1993 р.), Закон України «Про молодіжні та дитячі громадські організації» (1 грудня 1998 р.) та Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» (21 червня 2001 р.).

З метою посилення ефективності державної політики розроблено і ухвалено низку нормативно-правових актів, які зосереджуються на окремих спеціалізованих сферах, до яких належать Закони України: «Про додаткові заходи забезпечення працевлаштування молоді», «Про освіту» тощо. Посилують законодавчу підтримку укази Президента України та Постанови Кабінету Міністрів України.

Змобілізована революцією українська молодь успадкувала малодієве, застаріле та захаращене молодіжне законодавство, за яке комплексно ніхто не брався. Потрібні зміни. На цю, здавалося б, малоцікаву реформу потрібно не так багато ресурсів, але результат може бути досить помітним.

Європейська та краща світова практика показує, що молоді люди повинні мати зрозумілий і комплексний механізм у вигляді закону, який розширює їх можливості та залучає до громадсько-політичного життя. Тому якраз настав час розробити один, але чіткий та зрозумілий документ – комплексний закон про молодь, який і стане головним у реформі молодіжного законодавства.

Література

1. Конституція України [Текст]. – Полтава : «Полтава», 1996. – 43 с.
2. Україна. Президент. Про заходи щодо поліпшення національного виховання дітей та молоді [Текст] : указ від 12 черв. 2015 р. № 334 / Україна. Президент // Урядовий кур'єр. – 2015. – 16 черв. – С. 7.
3. Україна. Президент. Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки [Текст] : указ від 13 жовт. 2015 р. № 580 / Україна. Президент // Урядовий кур'єр. – 2015. – 17 жовт. – С. 10.
4. Україна. Президент. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Текст] : указ від 25.06.2013 р. № 344/2013 / Україна. Президент // Урядовий кур'єр. – 2013. – 4 лип. – С. 11-13.

5. Україна. Закон. Про внесення змін до деяких законів України щодо застосування релігійними організаціями навчальних закладів [Текст] : від 2 черв. 2015 р. № 468 / Україна. Закон // Офіційний вісник України. – 2015. – № 53. – С. 9-10.
6. Україна. Закон. Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки дитячо-юнацького спорту та фізичного виховання дітей [Текст] : від 19 трав. 2015 р. № 453 / Україна. Закон // Офіційний вісник України. – 2015. – № 46. – С. 57-58.
7. Україна. Закон. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо посилення соціального захисту дітей та підтримки сімей з дітьми [Текст] : від 26 січ. 2016 р. № 936-VIII / Україна. Закон // Урядовий кур'єр. – 2016. – 11 трав. – С. 7-8.
8. Україна. Закон. Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо Національного агенства із забезпечення якості вищої освіти [Текст] : від 14 черв. 2016 р. № 1415 / Україна. Закон // Голос України. – 2016. – 8 лип. – С. 14.
9. Україна. Закон. Про ратифікацію Факультативного протоколу до Конвенції про права дитини щодо процедури повідомлень [Текст] : від 16 берез. 2016 р. № 1026-VIII / Україна. Закон // Офіційний вісник України. – 2016. – № 28. – С. 46-54.
10. Україна. Верховна Рада. Про вшанування героїв АТО та вдосконалення національно-патріотичного виховання дітей та молоді [Текст] : постанова від 12 трав. 2015 р. № 373 / Україна. Верховна Рада // Офіційний вісник України. – 2015. – № 41. – С. 9-10.
11. Україна. Кабінет Міністрів. Деякі питання реалізації статті 42 Закону України «Про вищу освіту» [Текст] : постанова від 5 груд. 2014 р. № 726 / Україна. Кабінет Міністрів // Офіційний вісник України. – 2015. – № 14. – С. 23-36.
12. Україна. Кабінет Міністрів. Про внесення змін до Положення про професійно-технічний навчальний заклад [Текст] : постанова від 14 черв. 2015 р. № 144 / Україна. Кабінет Міністрів // Офіційний вісник України. – 2015. – № 50. – С. 62.
13. Україна. Кабінет Міністрів. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти [Текст] : постанова від 29 квіт. 2015 р. № 266 / Україна. Кабінет Міністрів // Офіційний вісник України. – 2015. – № 38. – С. 194-200.
14. Україна. Кабінет Міністрів. Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2016-2020 роки [Текст] : розпорядження від 30 верес. 2015 р. № 1018 / Україна. Кабінет Міністрів // Урядовий кур'єр. – 2015. – 21 жовт. – С. 11.

15. Україна. Міністерство молоді та спорту. Про організацію навчально-тренувальної роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл [Текст] : наказ від 17 січ. 2015 р. № 67 / Україна. Міністерство освіти і науки // Офіційний вісник України. – 2015. – № 12. – С. 250-267.
16. Україна. Міністерство освіти і науки. Деякі питання колегіальних робочих органів з підготовки та проведення зовнішнього незалежного оцінювання [Текст] : наказ від 26 груд. 2014 р. № 1526 / Україна. Міністерство освіти і науки // Офіційний вісник України. – 2015. – № 24. – С. 210-214.
17. Україна. Міністерство освіти і науки. Про внесення змін до Положення про Всеукраїнський фестиваль дитячої та юнацької творчості «Чисті роси» [Текст] : наказ від 19 трав. 2015 р. № 540 / Україна. Міністерство освіти і науки // Офіційний вісник України. – 2015. – № 48. – С. 130-136.

Електронні ресурси

1. Декларація «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» від 15.12.1992 № 2859-XII [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 1994-2016. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2859-12> (дата звернення: 23.08.2016). – Назва з екрану.
2. Закон України «Про молодіжні та дитячі громадські організації» від 01.12.1998 № 281-XIV [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 1994-2016. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/281-14> (дата звернення: 23.08.2016). – Назва з екрану.
3. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 05.02.1993 № 2998-XII [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 1994-2016. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2998-12> (дата звернення: 23.08.2016). – Назва з екрану.
4. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо удосконалення окремих положень молодіжної політики та утворення молодіжних центрів) від 04.12.2014 № 1248 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 1994-2016. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52702 (дата звернення: 23.08.2016). – Назва з екрану.

2. ДЕРЖАВНІ І МОЛОДІЖНІ ОРГАНІЗАЦІЇ В ГРОМАДСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Життєдіяльність будь-якого суспільства водночас із станом економіки, екології, духовної сфери значною мірою залежить від того, наскільки це суспільство, насамперед держава, її інституції, громадські та інші організації приділяють увагу молоді.

В Україні, в умовах становлення громадянського суспільства, дуже важливим є розвиток громадських організацій як важливого інституту громадянського суспільства, особливо молодіжних, оскільки молодь з її ще нереалізованим духовно-творчим потенціалом, є і, гадаємо, завжди буде найперспективнішою, найенергійнішою частиною суспільства. Так, студентські страйки, голодування, студентська революція на Майдані Незалежності – це, власне, і можна вважати першими паростками громадянського суспільства в Україні.

Сучасний молодіжний рух України зародився у СРСР на межі 70-80-х років у формі неформальних молодіжних об'єднань, основою діяльності яких були, у першу чергу, культурологічні інтереси та організації дозвілля. До 1980-х рр. «неформальними» називали майже всі молодіжні організації, за винятком комсомольської та піонерської.

Особливо активно розвивався молодіжний рух в Україні у період так званого «процесу перебудови» – 1980-1990-х рр. Саме появою численних молодіжних організацій зумовлене зростання політичної активності молоді в цей період, хоча така активність була і є різноплановою, орієнтованою на широкий спектр політичних, ідеологічних інтересів і вподобань.

У 1986-1987 рр. здійснюються перші спроби створення альтернативних комсомолу молодіжних громадських організацій. Зокрема, створюються Українська демократична спілка, Українська гелсінська спілка (1988 р.), студентська громада Київського університету «Громада» (1988 р.), Львівське «Студентське Братство», Спілка української молоді (Харків, 1989 р.), Спілка незалежної української молоді (Львів, Тернопіль, Полтава, Луцьк) і інші молодіжні громадські організації. У 1991р. виникла одна з найбільш активних організацій – Спілка українського студентства.

У 1992 році створюється Український національний комітет молодіжних організацій (УНКМО).

Головним завданням УНКМО було визначено:

- ✓ представництво інтересів молодіжного руху України у стосунках з інститутами державної влади України;

- ✓ репрезентація молодіжного руху України на молодіжному рівні;
- ✓ координація діяльності громадських молодіжних організацій в Україні.

Молодіжний рух в Україні координує Український національний комітет молодіжних організацій, який є незалежною неурядовою організацією та має статус Всеукраїнської спілки молодіжних і дитячих громадських організацій. У своїй діяльності цей комітет керується законодавством України та власним статусом.

Молодіжні громадські організації (в Україні) – об'єднують громадян віком від 14 до 35 років, метою яких є здійснення й захист своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших спільних інтересів.

Нині спостерігається як політична поляризація молоді, так і відсутність у значної кількості юнаків та дівчат політичних орієнтацій узагалі. Порівняно з 1980-ми рр. помітне певне зростання їхньої громадської та політичної активності.

Саме молодіжні громадські організації за нових життєвих реалій стають чи не єдиним посередником між молоддю і державою (молодою людиною віком від 15 до 28 років є майже кожен п'ятий житель України), створюють умови та гарантії для реалізації творчого потенціалу молоді, як у її власних інтересах, так і в інтересах усього суспільства. Вони зосереджують суспільно активну, свідому молодь, яка здобуває завжди необхідний досвід управлінської, організаційної, кадрової та іншої роботи. Люди, що мають таку підготовку є досить перспективними у майбутньому і можуть стати лідерами нової генерації.

На сьогодні актуальним є пошук шляхів вдосконалення правового регулювання діяльності молодіжних організацій. Насамперед слід зазначити, що правовою базою молодіжних організацій на сьогодні є Декларація «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» від 15.12.1992 р., Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в

Україні» від 05.02.1993 р. та Закон України «Про молодіжні та дитячі громадські організації» від 01.12.1998 р., інші законодавчі акти.

Закон «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» є важливим у контексті досліджуваної проблеми тільки тим, що у статтях 14-15 він визначає правовий статус молодіжних громадських організацій та гарантії їх діяльності. Ці питання детальніше регламентуються Законом України «Про молодіжні та дитячі громадські організації». Аналізуючи останній нормативно-правовий акт, слід зазначити, що у більшості статей він дублює норми Закону України «Про об'єднання громадян», проте є норми які заслуговують на увагу, зокрема, щодо форм державної підтримки молодіжних та дитячих організацій (фінансової, інформаційної, методичної, організаційної та іншої, якщо вона не суперечить законодавству України). Крім того, такі організації звільняються від сплати за державну реєстрацію та збору за реєстрацію їх символіки.

Натомість, молодіжні організації більше відчувають вплив, тиск держави. Так, скажімо, проблеми, пов'язані з реєстрацією або легалізацією їх. Тут йдеться про надлишковий бюрократизм посадових осіб та відповідних органів, які здійснюють офіційне визнання організації, про їхні зловживання своїм службовим становищем. Таку поведінку і таке їх ставлення можна вважати відлунням минулого, але на сучасному етапі розвитку нашої держави і суспільства потрібно боротися з цими явищами, використовуючи, зокрема, своє конституційне право на звернення з позовами до суду для забезпечення своїх законних прав та інтересів.

Жодна із молодіжних організацій не може стояти поза політикою, оскільки молодіжна організація, маючи певні цілі і завдання, контактує з дорослими політичними партіями, а досягти своїх цілей можна лише на основі системи певних цінностей. Будь-яка молодіжна організація, не будучи безпосередньо політичною, має, тим не менше, пряме відношення до політики, тому що займається вихованням молоді, в тому числі формування ідейних переконань, політичної культури – така діяльність не може бути аполітичною.

Місцеві бюджети згідно з законом можуть передбачати певні видатки, проте тільки на реалізацію певних програм молодіжних громадських організацій. Однак нерідко посадові особи державних структур розподіляють фінансування згідно з власними забаганками, хоча зовні вони дотримуються певних планів і конкурсів, оголошують тендери на здійснення тих чи інших ініціатив і проведення заходів.

Слід також відверто говорити про проблеми взаємозв'язку громадських організації і держави. Йдеться про відносини співпраці, партнерства і взаємодопомоги. Прикро стверджувати, але державні органи все ще зверхньо із страхом ставляться до громадських організацій: намагаються всебічно

контролювати їхнє громадське життя, встановлювати певні межі цієї діяльності, вбачаючи в них загрозу.

В цьому контексті важливими є формування і підвищення правової свідомості та правової культури молоді, підвищення суспільної активності й ініціативи молодих людей. Саме так можна зменшити тиск і втручання держави у функціонування громадських організацій і завдяки цьому трансформувати відносини між ними у партнерські.

Аналіз розвитку сучасного молодіжного руху в Україні показує, що постійно збільшується кількість молодіжних громадських організацій. В Україні діє більш як 60 всеукраїнських молодіжних громадських організацій та більше 300 регіональних – вони мають досить широкий спектр діяльності (політичні, культурологічні, спортивні, відпочинкові тощо).

П Е Р Е Л І К
легалізованих громадських молодіжних організацій.
Зареєстрованих головним територіальним управлінням
юстиції у Полтавській області

<i>№ п/п</i>	<i>Назва</i>	<i>Дата легалізації (реєстра- ції)</i>	<i>Місце перебування керівного органу (повна адреса, тел.)</i>
1	Полтавська обласна молодіжна громадська організація «Молодий Рух Полтавщини»	14.06.01	м. Полтава, вул. Київське Шосе, 78, кв.31; т. 7-30-09
2	Лубенська міськрайонна молодіжна громадська організація «Молодіжна Рада Лубенщини»	20.08.01	Полтавська обл., Лубенський р-н, с.Войниха, вул. Молодіжна,4, кв.1, т. 8-26-15
3	«Полтавська обласна молодіжна федерація СУМО»	05.10.01	м. Полтава, вул.Фрунзе, 27/24, кв. 9, т. 56-54-41
4	Полтавська обласна молодіжна громадська організація «Федерація армспорту» (ПОМГО «Федерація армспорту»)	26.06.02	м. Полтава, майдан Незалежності, 24; т. 2-94-67
5	Полтавська обласна громадська молодіжна організація «Молода Просвіта»	26.07.02	м. Полтава, вул. Баленка, 16, кв. 9, т. 56-65-63

6	Полтавська обласна молодіжна громадська організація «Християнська асоціація молодих людей»	15.10.04	м. Полтава, вул. Миру, буд. 1, кв. 27; т. 57-2-70, 50-04-34
7	Громадська організація «Студентське братство Полтавщини»	23.03.05	36002 м. Полтава, вул. Лесі Українки, буд. 4, кв.11; т. 59-31-63, 52-23-28
8	Полтавська обласна молодіжна громадська організація «Молодь Полтавщини за відродження краю»	23.05.05	м. Полтава, вул. Сакко, буд. 20; т. 51-24-13
9	Полтавська обласна молодіжна громадська організація «Федерація Дзю-дзюцу»	23.05.05	36000, м. Полтава, вул. Фрунзе, буд. 27/24; т. (050) 304-28-26
10	Полтавська обласна молодіжна громадська організація «Спортивна Федерація «РІВНОВАГА»	05.08.05	36014, м. Полтава, вул. Пушкіна, буд. 88, кв. 101; т. 7-23-48, 50-91-62
11	Полтавська обласна молодіжна громадська організація «Пошукове товариство «Радомир»	14.09.05	36029, м. Полтава, вул. Мясоедова, буд. 32, кв.3
12	Полтавська обласна молодіжна громадська організація промисловців і підприємців	20.09.05	м. Полтава, вул. Р. Люксембург, буд. 72, к. 8; т. 4-25-84
13	Полтавська обласна молодіжна громадська організація «Полтавщина Молода»	09.02.06	м. Полтава, вул. Франка, буд. 9, кв. 1
14	Полтавська обласна молодіжна громадська організація «Спортивний клуб Тай Файтер»	21.06.06	м. Полтава, вул. Фрунзе, буд. 6; т. 2-87-63, 9-86-55
15	Полтавська обласна молодіжна громадська організація «Твоя перемога»	27.11.06	м. Полтава, вул. Половка, буд. 95/2, кв. 29
16	Полтавська обласна молодіжна громадська організація «Твій світ»	27.07.07	Полтавська область, м. Лубни, вул. Щелкунова, буд. 9, кв. 51
17	Полтавська обласна молодіжна громадська організація	29.11.07	м. Полтава, вул. Павленківська, буд.1

	«Європейська молодіжна ліга»		
18	Полтавська обласна молодіжна громадська організація «Ліга КВН Полтавщини»	29.11.07	м. Полтава, вул. Павленківська, буд.1
19	Полтавська обласна молодіжна громадська організація «Полтавський обласний фестиваль «Шукаємо таланти»	26.12.07	м. Полтава, вул. Павленківська, буд.1
20	Полтавська обласна молодіжна громадська організація імені Пилипа Орлика «Відроди Україну в собі»	18.02.08	39238 Полтавська обл., Кобеляцький район, с. Орлик вул. Леніна, 17

Підсумовуючи зазначимо, що процес формування Державної політики та організованих структур молодіжного руху в Україні незавершений. Орієнтуючись на цінності свободи і демократії, ми повинні розбудувати суспільно-політичні інституції в Україні через які можна досягти конституційної мети – формування громадянського суспільства і правової держави. Активна участь у цій діяльності молодіжних громадських організацій – запорука досягнення визначеної мети.

Література

1. Атаманюк, Ю. Роза Абдулаєва: «Енергозбереження виведе Україну з кризи!» [Текст] / Ю. Атаманюк // Молодь України. – 2008. – 16-17 груд. – С. 7.
2. Велика ПЛАСТова Гра триває [Текст] : [12 квітня виконується 94 роки Українській Національній Скаутській Організації Пласт] // Шкільний світ. – 2006. – № 14. – С. 2-5
3. Дитячі та молодіжні організації [Текст] // Історія та правознавство. – 2012. – № 28. – С. 10-12.
4. Канадець, М. В. Вплив молодіжних громадських об'єднань на євроінтеграційні процеси в Україні [Текст] / М. В. Канадець // Держава та регіони: Державне управління. – 2014. – № 3. – С. 12-15.
5. Кудренко, Б. Сутність та механізми інституціоналізації молодіжних громадських організацій в Україні [Текст] / Б. Кудренко // Економіка та держава. – 2011. – № 7. – С. 118-121.
6. Липовецький, С. Легенди і реальність СУМу [Текст] : [Спілка української молоді об'єднала племінника Єфремова, дітей Бандери і нинішніх нардепів] / С. Липовецький // Україна молода. – 2009. – 2 верес. – С. 7.

7. Лісовець, О. В. Теорія і методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України [Текст] : навч. посіб. / О. В. Лісовець. – К. : Академія, 2011. – 256 с.
8. Марушкевич, Б. Формування та розвиток українських молодіжних громадських організацій у сучасній аналітиці [Текст] / Б. Марушкевич // Психологія і суспільство. – 2012. – № 1. – С. 112-117.
9. Молодіжні об'єднання [Текст] // Кормич Л. І. Громадські об'єднання та політичні партії сучасної України. – К., 2004. – С. 136-167.
10. Наша гордість – «Пласт» [Текст] : [130 років з дня народження Олександра Тисовського // Урядовий кур'єр. – 2016. – 6 серп. – С. 10.
11. Орлов, В. Співпраця органів державної влади у сфері державної молодіжної політики та молодіжних громадських організацій в Україні [Текст] / В. Орлов // Економіка та держава. – 2009. – № 2. – С. 110-113.
12. Сорока, В. Пластунська «Іскра» : скаутинг [Текст] / В. Сорока // Освіта України. – 2016. – 15 лют. – С. 8.
13. Степанов, І. Ідейно-організаційні джерела скаутингу [Текст] / І. Степанов // Рідна школа. – 2007. – № 9. – С. 75-77.
14. Яковенко, І. Для чого студент створив «Молоду силу»? [Текст] / І. Яковенко // Голос України. – 2008. – 12 верес. – С. 14.

Електронні ресурси

1. Асоціація випускників Програми стажування у Верховній Раді України та центральних органах виконавчої влади [Електронний ресурс] // Ліга інтернів : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://interns.org.ua> (дата звернення: 19.08.2016). – Назва з екрану.
2. З нами завжди весело! [Електронний ресурс] // Асоціація «КВН України» : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://kvn.org.ua> (дата звернення: 19.08.2016). – Назва з екрану.
3. Історія молодого руху [Електронний ресурс] // Молодий рух. Майбутнє виборюємо разом : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2013. – Режим доступу: <http://youngrukh-org.webnode.com.ua> (дата звернення: 19.08.2016). – Назва з екрану.
4. Всеукраїнська молодіжна хостел асоціація [Електронний ресурс] // INAME : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://www.hostel.org.ua> (дата звернення: 19.08.2016). – Назва з екрану.
5. Коротка історія Спільки Української Молоді [Електронний ресурс] // Спілька Української Молоді : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2003-2016. – Режим доступу: <http://sum.org/istoriya-sum/> (дата звернення: 19.08.2016). – Назва з екрану.

6. Перелік легалізованих громадських організацій [Електроний ресурс] // Головне територіальне управління юстиції у Полтавській області Міністерства юстиції України : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2008-2016. – Режим доступу: <http://www.just.gov.ua/content/45/> (дата звернення: 19.09.2016). – Назва з екрану.
7. Про Асоціацію [Електроний ресурс] // Асоціація Молодих Медиків України : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2007-2016. – Режим доступу: <http://krov.ua/about> (дата звернення: 19.08.2016). – Назва з екрану.
8. Студентська молодь відстоює своє право на соціальний захист [Електроний ресурс] // Студентський правозахисний сервер : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://www.profkom.info> (дата звернення: 19.08.2016). – Назва з екрану.

3. МОЛОДІЖНІ НЕФОРМАЛЬНІ РУХИ В УКРАЇНІ

Молодіжні неформальні рухи є важливою складовою сучасної української суспільної культури. Наприкінці ХХ ст. на базі поняття «культура» з'явився новий термін. Це термін «субкультура» (підкультура) – поняття, яке характеризує культуру групи або класу, що відрізняється від панівної культури або протистоїть їй.

Молодіжна субкультура – це неформальні угруповання, які відображають ставлення певної групи молоді до процесів у суспільстві. Ці угруповання мають свої цінності, які дещо відрізняються від загальноприйнятих, специфічну манеру спілкування, стиль поведінки й одягу, певний спосіб мислення та світосприйняття. Підлітків у субкультурах приваблює в основному можливість демонструвати свою позицію в соціумі.

Найпоширенішими є такі характеристики молодіжних субкультур:

- ✓ специфічний стиль життя і поведінки;
- ✓ наявність власних норм, мови (сленгу), цінностей, які відповідають вимогам певних соціальних категорій молоді;
- ✓ протиставлення себе решті суспільства;
- ✓ зовнішня атрибутика, яка має символічне значення.

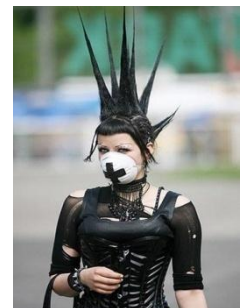
Сучасна молодіжна субкультура нараховує значну кількість різних неформальних течій, усі вони спрямовані на прояв індивідуальності людини, виокремлення її із загального натовпу.

В Україні існує велика кількість різних неформальних течій.

Одне з угрупувань має назву *емо-кіди*. Термін «емо» походить від англійського слова «emotional» – емоційний та «kid» – дитина. Ця субкультура народилася як спроба бунту підлітків проти беземоційності, заборони на прояв саме негативних емоцій. Сплеск активності припав на початок 2000-х років. Українські емокіди розповідають про себе, що вони відкриті, емоційні, дуже вразливі і страждають від жорстокості та нерозуміння з боку інших. Вони швидко змінюють свої емоції, милість і турбота переростає в роздратування, плач, депресію. Багато говорять про самогубство, а також про те, що життя жорстоке і безглузде. Емо носять чорно-рожевий одяг, різні пов'язки на руках, пояси із залізними пряжками, рукавички з оголеними пальцями, нігті фарбують у чорний або сріблястий колір. Традиційна зачіска – криве рване пасмо волосся до кінчика носа, що закриває одне око, а на потилиці – коротке зачіска, що стирчить урізнобіч, підведені чорним олівцем очі. Найбільш поширена субкультура емо серед підлітків 13-17 років. Всі емо проти наркоманії, алкоголізму, безладних статевих стосунків. Емо мають як позитивні, так і негативні якості. Позитивним є те, що незважаючи на емоційність, вони цілком тихі і мирні, налаштовані дружелюбно, не прагнуть поневолити світ. Негативним є надмірне прагнення до переживання яскравих і чистих емоцій, особливо чутливе світосприйняття, що може призвести до нервового зриву та проблем у подальшому особистому житті.

Субкультура *готів* прийшла в Україну в середині 1990-х рр. Впізнати готів не викликає труднощів. Вони носять чорний одяг, багато хто з них має довге волосся (зазвичай пофарбоване в чорний колір), фарбують також у чорний колір нігті та очі, «вибілюють» обличчя, через що ззовні дещо схожі на вампірів. Готи – здебільшого люди освічені, добре розуміються у мистецтві, літературі, часто самі пишуть вірші та музику. Вони люблять гуляти кладовищами, цікавляться містикою, через що їх помилково зараховують до сатаністів. Зазвичай готи носять хрест – анкх, який іноді трактують як «темний» символ. Насправді це давньоєгипетський символ, що корисно впливає на організм. Готам притаманна своєрідна життєва філософія: завжди прагнути до більшого, шукати красу навіть там, де її немає. Сенс життя готів – це сама готика як явище, похмурі ж готичні образи – не більше ніж епатаж. Готи сповідують культ життя, а не культ смерті. Є декілька видів готів:

- ✓ *готи-андроїди* (використовують багато гриму, полюбують корсети, шкіряні ошийники, взуття на високих підборах);
- ✓ *готи-язичники* (одягають на себе довгі плащі, балахони, капюшони, не фарбують волосся);

- ✓ *кібер-готи* (найепатажніші з готів: волосся червоного, зеленого, фіолетового кольорів, одяг із різними гайками, гвинтами);
- ✓ *готи-романтики* (єдині з готів, які не дотримуються чорного кольору, одягаються як у середньовіччі, дивують нелегкими зачісками);
- готи-фетишисти* (носять лише облягаючий одяг із латексу, роблять дуже яскравий макіяж).

Ще одне молодіжне об'єднання – «панки». Головна ідея панківського руху – анархія. В Україні панки виникли як знак протесту проти радянської влади, а не просто музична субкультура. Існує два типи панків:

1) молодь належить до цього руху тому, що слухає відповідну музику (панк-рок музику);

2) молодь, яка окрім того, що слухає тематичну музику, ще і в житті сповідує панківські принципи.

Характерними рисами цього руху є:

- ✓ повна відмова від наркотиків, алкоголю і тютюну;
- ✓ розбірливість в статевих зв'язках;
- ✓ здоровий спосіб життя;
- ✓ політичні погляди, характерні всьому панк-руху.

Особливістю українського панк-року є тематика українських пісень, що пов'язані з українською історією чи культурою. В одязі українського панк-рокера часто можна бачити жовто-блакитні або червоно-чорні стрічки, такими ж кольорами пофарбовані кінчики волосся.

Байкери – одне із найсуворіших угруповань. Для їх ідеології характерним є злиття людини і техніки в єдиний організм. Між собою байкери є друзями, захисниками одне одного. Це група однодумців, яка може протистояти мегаполісу, відстоювати групові та індивідуальні інтереси байкерів. Це не тільки їзда на мотоциклах, які об'єднують членів байкерського товариства. Дуже люблять задушевні розмови із собою подібними, тому й збираються на байкерські тусовки, де діляться своїм досвідом, допомагають новачкам. Носять довге волосся, зачесане назад, хустку на голові (бандану), шкіряні штани, ковбойські чоботи на підборах, мають татування.

Ванільки – молода субкультура дівчат, романтичних і жіночних, чуттєвих і місцями наївних. Молоді, вічно закохані і дуже-дуже ранимі.

За однією з версій, отримали свою назву завдяки фільму "Ванільне небо" Кемерона Кроу. Субкультура

виникла на знак протесту проти вульгарності та втрати дівчатами колишньої жіночності. Проводять масу часу в соціальних мережах, де публікують величезну кількість фотографій з собою в головній ролі. Зазвичай, фото робиться в дзеркалі з обов'язковим прийняттям пози і особливого виразу обличчя.

Як одягаються ванільки? Такі дівчата вважають за краще носити картаті сорочки, вузькі штани або легінси, сліпони, кеди, уггі, футболки з принтами IP NY, великі окуляри, мініатюрні сумочки на плечовому ремені.

Яку музику слухають? Навряд чи вас здивує той факт, що ванільки люблять пісні про любов. Однозначно назвати музичні напрямки, улюблені цією субкультурою не можна.

Графіті – це італійське слово, яке означає «надряпаний». Тому під графіті можна розуміти будь-які настінні малюнки, навіть які малювалися печерними людьми (наскальні картини). Але ми розуміємо під терміном графіті малюнки в метро, на гаражах, на стінах будинків, які зроблені завдяки спеціальним балончиків з фарбою. Людей, які малюють на стінах і називають граффіттери (граффери, райтери).

Багато хто вважає що графіті це мистецтво, і навіть приймають дану молодіжну субкультуру як новий рух у мистецтві, новий напрям в особі сучасного авангарду.

Геймери – це прихильники комп'ютерних ігор, які вбачають в іграх сенс свого життя. Найчастіше геймерами є підлітки. З появою комп'ютерних ігор та Інтернету молодь стала спілкуватися в мережі. Мережеві ігри для них – це можливість спілкуватися в дії: разом з іншими, часто з іноземними, однолітками проходити завдання та перемагати ворогів. У геймерів свій жаргон, свої клуби за інтересами.

Гламур – мабуть одна з найновіших і найбільш суперечливих субкультур. Ця субкультура оформилася зовсім недавно, хоча присутнє у всьому, що пов'язано з світською і клубним життям. Енциклопедії все ще не дають визначення цьому слову, але про це давно вже знають із засобів масової інформації. Приставку «глем» отримали різні музичні напрямки: глем-рок, глем-гараж, глем-готик і навіть глем-панк.

Якщо описати ідеологію і світогляд цієї субкультури, то вона дуже проста. У ній нема того, чим відрізняються всі інші субкультури, і вона без цього прекрасно обходиться! У цій субкультурі нема ідей боротьби за мир,

переважання однієї нації над іншою і протистояння владі. Майже всі його представники живуть в штучному світі, в якому все чудово і шикарно, суцільні вечірки йдуть одна за однією, багато друзів. А найголовніша мета представників цього напрямку – слідувати ідеалам, які представлені на сторінках глянцевого журналу. Одним з найперших гламурних журналів став «Cosmopolitan», слідом за ним з'явився журнал «Vogue», і коли цей напрям оформився, з'явився журнал під назвою «Glamour». Невід'ємною частиною субкультури гламуру є дорогі вілли, вечірки в найвідоміших клубах світу, яхти, модні курорти, покази мод від відомих модельєрів, центри краси і здоров'я.

Гопники – живуть під лозунгом «Жити, аби красти!» близькі до хуліганів. Для гопників є характерним жаргон крадіїв. Гопниками, як правило, стають діти із неблагополучних родин. Найчастіше зустрічаються при так званих гоп-стопах: вуличних крадіжках, що супроводжується характерною «гопнічною» розмовою із жертвою, а інколи і насиллям.

Рейвери – це молодь, яку бавлять дорослі великою кількістю грошей. Ці молоді особи у постійній гонитьбі за модою, дорогими речами, екзотичною їжею, тому через деякий час стають залежними від матеріального стану. Їхні розмови виключно про нові сукні, костюми, дорогі спалони. Вони поклоняються перед ді-джеями, адже саме в клубах молоді рейвери демонструють себе. Як відомо, саме ді-джеї керують музичними напрямками клубів, і тому саме вони вирішують, що слухати рейверам.

Хіп-хоп – субкультура, яка сформувалася і перебуває зараз у стадії свого найбільшого впливу на молодь у всьому світі. Історія хіп-хопу – це приклад того, як буквально за одне покоління босяцький фольклор американського негрівського гетто перетворився на світовий мейнстрім. Найважливішими елементами хіп-хопу є:

- ✓ *читка* – читання текстів має бути не монотонним, а таким, щоб запам'ятовувалося. Тому дуже важливий правильний підбір ритма, інтонації;
- ✓ *брейк* – танцювальний елемент цієї субкультури;
- ✓ *графіті* – оригінальні малюнки на стінах та зовнішніх поверхнях, зроблені з балончиків.

Хакери – субкультура, вперше заявила про себе в часи лампових лічильних машин, існуюча навколо комп'ютерів і нерозривно з ними пов'язана. Образ типового хакера – кошлатий, бородатий, здатний

годинами розмовляти з «отладчиком» про щось їм одним зрозумілою мовою та що там годинами – цілодобово безперервно, програмує в основному ночами. Чисельність хакерів поки незначна – частіше це студенти технічних університетів, старшокласники шкіл з фізико-математичному ухилом. Встановити точну чисельність хакерів важко ще й тому, що спілкуються вони переважно за допомогою комп'ютерних мереж. Крім того, не всі комп'ютерні фанати усвідомлюють себе деякою спільнотою зі своїми цінностями, нормами, специфічним стилем.

Фурі – субкультура поєднує людей, які захоплюються образами антропоморфних тварин в образотворчому мистецтві, анімації, художній літературі та дизайні. Відмінною рисою субкультури є прагнення до втілення образу антропоморфної тварини у творчості, або у собі через ідентифікацію з нею.

Антропоморфною твариною прийнято вважати вигадану істоту, що поєднує у собі якості людини та тварини як в анатомічному, так і в духовному плані. Наділяються людськими якостями хижі ссавці – леви, гепарди, лиси, вовки, а також гризуни. Ці звірі покриті хутром, тому в англійських носіїв субкультури мають прізвисько «пухнасті».

Поняття субкультури *фурі* поєднує:

- ✓ шанувальників анімаційних фільмів або оповідань з участю антропоморфних тварин. Наприклад: мультфільм «Lion King» або цикл романів «Редволл» письменника Брайена Джейкса;
- ✓ художників, що люблять малювати антропоморфних тварин, тобто митців *фурі-арта*;
- ✓ всіх, хто ототожнює себе з антропоморфними тваринами.

Фріки – люди, які люблять яскраво одягатися і поводитися, привертати до себе увагу. Тут і яскраві кольори одягу, і багаточисельні тату, і пірсинг у різних місцях. По суті, ці люди не лише яскраво виглядають, вони і яскраво мислять. Зазвичай такі люди – це співаки, письменники, композитори. Взагалі, знову люди творчої натури. *Фрік-культура* – це культура сміливих і абсолютно відв'язних людей. Немає ніякого негативного ставлення до світу і до «не своїх». Немає нічого такого, проти чого вони вороже виступають.

Саме їх свобода є їх головним мінусом. Вона дає їм все, тоді як на них самих неможливо вплинути ззовні, тобто якщо поки це нешкідливо і весело, то хто знає, в що це виллється потім... І ніхто їх не зможе зупинити...

Близьку до кримінальних субкультур групу складає певна частина фанатів (фанів) футбольних команд – *хулігани*. Футбольні фанати (хулігани, хули) – складне за організацією співтовариство. Угрупування, що утримує контроль над усім співтовариством, – «праві». До неї входять в основному молоді люди, які відслужили в армії.

«Праві» виїжджають на всі матчі улюбленої команди, їх основна функція – заводити стадіон, організовувати реакцію вболівальників («хвилю» і т.д.), але також і командувати «військовими діями» – битвами з уболівальниками ворожих команд і міліцією. Виїзди в інші міста дуже часто пов'язані з бійками – нерідко вже на вокзальній площі. В цілому маса молодих людей-хуліганів добре керована вожаками (ватажками) з «Правих».

У чистому варіанті жодного типу молодіжної субкультури не існує, оскільки їх угруповання не відзначаються стійкістю та перетинаються, взаємопроникають один в одний. Неформальне молодіжне середовище постійно перебуває в пошуку нових форм самореалізації.

Література

1. Баева, И. Психология молодежной субкультуры: риск и перспективы роста [Текст] / И. Баева // Практична психологія та соціальна робота. – 2011. – № 7. – С. 45-49.
2. Бусел, Ю. Молодіжні субкультури в Україні [Текст] / Ю. Бусел // Психолог. – 2009. – № 31-32. – С. 3-16.
3. Бути інакшим [Текст] // Шкільний світ. – 2007. – № 35. – С. 24.
4. Веленко, А. Про дітей-емо без емоцій [Текст] : [емо-словник] / А. Веленко // Психолог. – 2009. – № 18. – С. 23-26.
5. Волкова, О. «Свобода вибору чи нав'язування стереотипів?!» [Текст] / О. Волкова // Молодь України. – 2009. – 27-30 берез. – 1, 3. – (вклад. «Молодіжне перехрестя»).
6. Горбунова, Ю. Вони називають себе ЕМО [Текст] / Ю. Горбунова // Молодь України. – 2009. – 3-6 лип. – С. 4. – (вклад. «Молодіжне перехрестя»).
7. Завацька, Л. Особливості детермінантного впливу молодіжної субкультури на соціалізацію учнівської молоді [Текст] / Л. Завацька // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 6. – С. 62-64.
8. Заглада Л. Неформали: бунтівники і «непротивленці» [Текст] / Л. Заглада // Освіта України. – 2013. – 15 квіт. – С. 8-9.
9. Запесоцкий, А. С. Эта непонятная молодежь... [Текст] : проблемы

- неформал. молодеж. об-ний / А. С. Запесоцкий, А. П. Файн. – М. : Профиздат, 1990. – 232 с. (рос).
- 10.Криминологи о неформальных молодежных объединениях [Текст]. – М. : Юридическая литература, 1990. – 272 с.
 - 11.Кухар, В. Теоретико-методологічні аспекти вивчення поняття «субкультура» і його складової «молодіжна субкультура» в українознавчому вимірі [Текст] / В. Кухар // Українознавство. – 2012. – № 1. – С. 132-135.
 - 12.Мирончук, І. Готи, хто вони? [Текст] / І. Мирончук // Молодь України. – 2009. – 27-30 берез. –С. 3. – (Вкл. «Молодіжне перехрестя»).
 - 13.Мирончук, І. Емокиди [Текст] / І. Мирончук // Молодь України. – 2009. – 27-30 берез. – С. 3. – (Вклад. «Молодіжне перехрестя»).
 - 14.Миттєвості простої істини [Текст] // Молодь України. – 2009. – 30 жовт. – С. 4. – (Вклад. «Молодіжне перехрестя»).
 - 15.Михайленко О. В. Молодіжні субкультури [Текст] / О. В. Михайленко // Фізичне виховання в школах України. – 2013. – № 3. – С. 20-9 – 20-16
 - 16.Молодежная субкультура [Текст] // Шкільна бібліотека. – 2008. – № 10. – С. 160-164.
 - 17.Молодіжна субкультура – складова розвитку підлітка [Текст] // Позакласний час. – 2009. – № 19-20. – С. 124-132.
 - 18.Молодіжна субкультура – складова розвитку підлітка [Текст] // Позакласний час. – 2009. – № 19-20. – С. 124-132.
 - 19.Поріцька, О. Традиційне та модерне в культурних цінностях молоді урбанізованого середовища України: молодіжні субкультури (за матеріалами інтернет-ресурсів) [Текст] / О. Поріцька // Народна творчість та етнографія. – 2010. – № 1. – С. 78-83.
 - 20.Прудюс, О. Сказати сірій масі: «Я – особистість» [Текст] / О. Прудюс // Шкільний світ. – 2011. – № 7. – С. 14-19. – (Вклад. «Музика»).
 - 21.Селецька, Т. Молодіжна субкультура: вплив на формування особистості [Текст] / Т. Селецька // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 12. – С. 58-66.
 - 22.Філоненко, Д. Є такі люди, і ти їх знаєш: гопота, гопники [Текст] / Д. Філоненко // Молодь України. – 2008. – № 16. – С. 8.
 - 23.Шимановський М. Растамани : Джа живий : Сучасна підліткова субкультура [Текст] / М. Шимановський // Шкільний світ. – 2006. – № 39. – С. 15-16.
 - 24.Шимановський, М. Стрейджери – бунтівники навпаки [Текст] / М. Шимановський // Шкільний світ. – 2010. – № 8. – С. 19-23.

Електронні ресурси

1. Punk Way – шлях панка, шлях свободи... [Електронний ресурс] // PANK WAY ZINES : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://www.punkway.ru/> (дата звернення: 14.08.2016). – Назва з екрану.
2. Готи (субкультура) [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2016. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
3. Емо (субкультура) [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2016. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
4. Субкультура «Готика» (gothic) [Електронний ресурс] // СОТНІС. Готическая субкультура : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2007. – Режим доступу: <http://www.gothic.su/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
5. История готической субкультуры. Часть I [Електронний ресурс] // Hazzen.com Любимая музыка : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2005-2012. – Режим доступу: http://hazzen.com/publications/articles/istorija_goticheskoj_subkultury_chast_i (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
6. История субкультуры хиппи. Часть I [Електронний ресурс] // Hazzen.com Любимая музыка : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2005-2012. – Режим доступу: http://hazzen.com/publications/articles/istorija_subkultury_hippi_chast_i (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
7. Коротка енциклопедія, яка присвячена хіп-хопу, брейкінгу, графіті, діджеїнгу [Електронний ресурс] // Нір-Нор : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://freestyle.com.ua/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
8. Крамниця растамана [Електронний ресурс] // RASTASHOP : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://rastashop.ru/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
9. Журнал ХИППИЛЭНД [Електронний ресурс] // Журнал Хиппилэнд : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://hippy-land.narod.ru/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
10. Люди в чорному, або Хто такі готи? [Електронний ресурс] // Молодость не равнодушна! Волонтерское движение православной молодежи : [сайт]. – Текст. дані. – [К.], 2014 – Режим доступу: <http://www.molodost.in.ua/news/1571/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.

- 11.Металісти [Електроний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2016. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
- 12.Жители эмо города с самой большой репутацией [Електроний ресурс] // Город Emo-Heart Международный альтернативный эмо сайт : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2007-2016. – Режим доступу: <http://www.emo-heart.ru/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
- 13.Новини «важкої» музики [Електроний ресурс] // The MetaIList : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2003-2016. – Режим доступу: <http://www.themetallist.com/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
- 14.Офіційний сайт Боба Марлі [Електроний ресурс] // BOB MARLEY : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://www.bobmarley.com/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
- 15.Панки [Електроний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2016. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
- 16.Самі дивні і дурні стереотипи про панк і панк-культури [Електроний ресурс] // PANKSITE [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2000. – Режим доступу: <http://punk.org.ua/samyie-strannyie-i-glupyie-stereotipyi-o-pankah-i-pank-kulture/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
- 17.Перший неформальний панк-портал [Електроний ресурс] // PANKZONE.ORE [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2005-2013. – Режим доступу: <http://www.punkzone.org/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
- 18.Психологія, декларація та історія хіпі [Електроний ресурс] // Стой! Вход только для пиплов [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://www.hippyforeve.narod.ru/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
- 19.Растамани [Електроний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2016. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
- 20.Растафаріанство, релігія росту, рух росту, растамани, релігія і маріхуана, Боб Марлі, музика реггі і СКА [Електроний ресурс] // Абсолютология [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2003-2012. – Режим доступу: <http://absolutology.org.ru/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
- 21.Металісти як субкультура [Електроний ресурс] // Сайт для настоящих рокеров [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2010-2016. – Режим доступу: http://belor-rock.ucoz.ru/publ/metallisty_kak_subkultura/1-1-0-23 (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.

22. Готична література субкультура [Електроний ресурс] // Готика. Сайт готов, музыка, литература, фото, стиль [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://gothicstyle.ru/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
23. Сленг мови хіпі – «Сленг хіпі» [Електроний ресурс] // ВІОметрика [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 1998-2013. – Режим доступу: <http://www.biometrica.tomsk.ru/ftp/dict/slang/hipp.htm> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
24. Соціальна мережа для готів [Електроний ресурс] // Angtl Bothic Page [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2016. – Режим доступу: <http://www.angelgothic.ru/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
25. Хто такі растамани Рунеті [Електроний ресурс] // Ніп-Нор. Ру Форум [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2000-2016. – Режим доступу: <http://www.hip-hop.ru/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
26. Хто такі растамани і що таке раста-культура? [Електроний ресурс] // Школа Житни. ру [сайт]. – Текст. дані. – [Санкт-Петербург], 2000-2016. – Режим доступу: <http://shkolazhizni.ru/culture/articles/3235/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.
27. Центральний сайт про хіп-хоп культуру у Рунеті [Електроний ресурс] // Ніп-Нор. Ру Форум [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2000-2016. – Режим доступу: <http://www.hip-hop.ru/> (дата звернення: 16.08.2016). – Назва з екрану.

4. ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ МОЛОДІЖНОГО БЕЗРОБІТТЯ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Розвиток ринкової економіки, модернізація виробництва, розвиток наукомістких технологій викладають значні зміни в структурі зайнятості і призводить до зміни професійно-кваліфікаційної структури попиту на ринку праці, підвищення вимог роботодавців до якості робочої сили. При цьому істотно збільшується конкуренція, що не може не позначитися на зайнятості молоді.

Безробіття серед молоді є однією з серйозних соціально-економічних проблем для сучасного суспільства. Відсутність роботи веде молодих людей до повної деградації: з'являються проблеми в розвитку і становлення особистості,

розпадаються шлюби, зменшується народжуваність, збільшується кількість злочинів, поширюються наркоманія, алкоголізм, дитяча бездоглядність.

Як показує аналіз ситуації на ринку праці, незважаючи на відносно високий рівень мобільності молоді на ринку праці, дана категорія населення є однією з найбільш уразливих в плані безробіття. Сучасний стан суспільства та тенденції його розвитку багато в чому визначають стан молоді на ринку праці, а також формування сукупності факторів, що характеризують появу і динаміку молодіжного безробіття.

В сучасному українському суспільстві безробіття серед молоді також є однією з національних проблем. І пов'язано це з тим, що молодь – це майбутнє суспільства, а її трудова діяльність є джерелом коштів для соціального забезпечення різних категорій населення.

Молоді люди складають 35 % працездатного населення країни, проте, будучи енергійними, впевненими у власних силах і оптимістичними в порівнянні з іншими групами населення, вони особливо уразливі перед лицем проблем, зокрема зазнають великих труднощів при пошуку роботи. За даними фахівців, молодь представляє найбільш численну групу безробітних. Крім того, близько 50% працюючої молоді становить групу з низьким професійним статусом, тобто працює не за фахом. Аналіз якісних характеристик молоді дозволяє зробити висновок, що проблеми молодіжного безробіття відрізняються від проблем безробіття інших груп населення. Так, будучи мобільнішими, перспективними і працездатними, молоді люди є слабо соціалізованою і низько продуктивною частиною трудових ресурсів країни.

Оцінюючи молодіжний ринок праці, можна відзначити, що його особливістю є низька конкурентоспроможність молоді в порівнянні зі старшими по віку групами. Особливо гостро ця проблема стоїть перед підлітками і молоддю від 20 до 24 років. За даними Державної служби статистики України у I кварталі 2015 року рівень зайнятості серед осіб у віці 25-29 років становив 71,1% та був вищим, ніж в середньому серед всіх вікових груп (56,0%), а серед осіб віком 15-24 роки цей показник склав лише 27,9%. Низький рівень зайнятості таких осіб обумовлений тим, що молодь у такому віці навчається та не має стійких конкурентних переваг на ринку праці.

В 2015 році статус безробітного у державній службі зайнятості мали 405,5

тис. осіб у віці до 35 років. Станом на кінець червня 2015 року: кожний п'ятий раніше працював в оптовій та роздрідній торгівлі, у переробній промисловості працювало 15,7% молодих осіб; у сфері державного управління й оборони – 13%; у фінансовій та страховій діяльності – 10%; у сільському, лісовому та

рибному господарстві – 9,2%.

Для подолання проблем безробіття, зокрема серед молоді, державною службою зайнятості здійснюються заходи активної політики сприяння зайнятості населення: надання інформації, консультаційних та профорієнтаційних послуг, створення банку вакансій та пошуку підходящої роботи, сприяння в працевлаштуванні громадян, у тому числі шляхом організації підприємницької діяльності, організація професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації безробітних, організація і фінансування громадських робіт, виплат допомоги по безробіттю.

Разом з тим існує певний дисбаланс між характеристиками бажаної і дійсної роботи. Так, більшість випускників навчальних закладів, які перебувають на обліку як безробітні, мають економічні, бухгалтерські та юридичні спеціальності. У той час як найбільших попит мають кваліфіковані робітники за такими професіями: токар, фрезерувальник, верстатник, наладчики устаткування, бетонщики, мулярі, будівельники, монтажники, теслі, електромонтери, швачки. З професій службовців затребувані інженери різних профілів, вихователі дитячого садка, лікарі, фельдшери, медсестри, вчителі.

При цьому слід зазначити, що молодим складніше психологічно, ніж людям середнього віку, звертатися в звичайні державні установи служби зайнятості населення. Також складніше залучити молодь у тимчасову зайнятість та громадські роботи в силу очевидної не престижності тих видів діяльності, які входять до складу громадських робіт і заходів тимчасової зайнятості.

Проблеми соціального захисту безробітної молоді не цілком відрегульовані на законодавчому рівні, що відчутно впливає на її матеріальне становище та соціальну поведінку. Останнім часом наявна тенденція до збільшення кількості безробітної молоді, у якої безробіття триває понад 1 рік, і, як наслідок, руйнуються професійні навички. До того ж молоді люди розраховують на допомогу держави, батьків, що також знижує мотивацію до праці.

Порівняно зі світовими даними цифри офіційного молодіжного безробіття в Україні, на перший погляд, не критичні. Проте відомості Держстату рідко відображають реальну картину. Проблему загострюють надзвичайно низькі заробітні плати, які пропонуються українцю на початку кар'єрного шляху. Невисока платня, відсутність перспектив та підтримки – усе це значно звужує можливості сучасної молоді.

Рівень безробіття в країні напряму залежить від стану економіки країни. Проблема безробіття в країні є однією з головних. Безробіття не може бути

доцільним ні в економічному, ні в соціальному плані, оскільки його зростання створює цілий комплекс проблем: скорочується купівельна спроможність населення, бюджет втрачає платників податків, підприємство – персонал. Зростають ризик соціального напруження, додаткові витрати на підтримку безробітних. Безробіття вважається, з одного боку, важливим стимулятором активності працюючого населення, а з іншого – великим суспільним лихом. Всі країни світу прикладають багато зусиль для подальшого безробіття, але жодній ще не вдалося ліквідувати його повністю.

4.1 ДЕРЖАВНІ ГАРАНТІЇ ЩОДО НАДАННЯ ПЕРШОГО РОБОЧОГО МІСЦЯ ДЛЯ МОЛОДІ

Серед головних завдань – це сприяння продуктивній зайнятості молодих громадян. На вирішення цього завдання спрямований Закон України «Про зайнятість населення», який вступив в силу з 1 січня 2013 року.

Відповідно до статті 14 зазначеного Закону молодь, яка закінчила або припинила навчання у загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладах, звільнилася із строкової військової або альтернативної (невійськової) служби (протягом шести місяців після закінчення або припинення навчання чи служби) і яка вперше приймається на роботу, має додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню: підприємствам, установам та організаціям з чисельністю штатних працівників понад 20 осіб встановлюється квота у розмірі 5 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників за попередній календарний рік. Працевлаштування молоді з інвалідністю здійснюється в межах нормативів робочих місць для забезпечення працевлаштування інвалідів, визначених згідно із Законом України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні».

Відповідно до статті 26 Закону, роботодавцю, який працевлаштовує на нове робоче місце за отриманою професією (спеціальністю) строком не менше ніж на два роки молодь, яка здобула професійно-технічну або вищу освіту, та якій надано статус безробітного, щомісяця компенсується протягом одного року з дня працевлаштування фактичні витрати, у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за відповідну особу за місяць, за який він сплачений (він складає відповідно до класу професійного ризику виробництва від 36,3% до 49,7%).

Статтею 28 Закону передбачена державна підтримка молодих спеціалістів, які працевлаштовуються на селі. У разі укладення трудових договорів на строк не менш як три роки з підприємствами, установами та організаціями, що розташовані у таких населених пунктах, молодим працівникам надається житло на строк їх роботи та одноразова адресна допомога у десятикратному розмірі мінімальної заробітної плати. У разі, якщо молодий працівник пропрацює в такому населеному пункті не менше десяти років, житло передається йому у власність.

Крім того, відповідно до статті 29 Закону, з метою створення умов для підвищення конкурентоспроможності молоді, на ринку праці Законом передбачено стажування студентів вищих, учнів професійно-технічних навчальних закладів у роботодавців з відкриттям трудової книжки.

Із прийняттям Закону України «Про зайнятість населення» інститут дотацій роботодавцю замінено на компенсацію фактичних витрат нарахованого єдиного внеску за умов працевлаштування на нове робоче місце молоді зі статусом безробітного (ст. 26). Вказана норма, прийнята з метою стимулювання роботодавців до створення нових робочих місць та працевлаштування на них молоді (п. 3, ст. 15).

Окрім того, статтею 7 Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» передбачено державну гарантію працездатній молоді на рівне з іншими громадянами право на працю. Держава забезпечує працездатній молоді надання першого робочого місця на строк не менше двох років після закінчення або припинення навчання у загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладах, завершення професійної підготовки і перепідготовки, а також після звільнення зі строкової військової або альтернативної (невійськової) служби. Дворічний строк першого робочого місця обчислюється з урахуванням часу роботи молодого громадянина до призову на строкову військовою або альтернативну (невійськовою) службу.

Література

1. Україна. Закон. Закон України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : (за станом на 25 липня 2004 р.) [Текст] / Україна. Закон. – К. : Парламентське вид-во, 2004. – 32 с.
2. Україна. Закон. Закони України : Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття. Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування. Про звернення громадян [Текст] / Україна. Закон. – К., 2003. – 46 с.

3. Україна. Закон. Правовий та соціальний захист інвалідів в Україні № 11/2000 : Загальноправові засади. Повноваження державних органів. Працевлаштування. Соціальне забезпечення. Житлово-побутове забезпечення. медичне обслуговування. Транспортне обслуговування. Податкові пільги. Відшкодування шкоди здоров'ю. Розгляд звернень [Текст] / Україна. Закон ; ред. Сахань І. Я. – К. : ЮРІНком Інтер, 2000. – 416 с.
4. Україна. Закон. Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо випробування при прийнятті на роботу [Текст] : від 17 трав. 2016 р. № 1367-VIII / Україна. Закон // Голос України. – 2016. – 11 черв. – С. 5.
5. Україна. Кабінет Міністрів. Про затвердження Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу [Текст] : від 20 берез. 2013 р. № 198 / Україна. Кабінет Міністрів // Урядовий кур'єр. – 2013. – 3 квіт. – С. 21-22.
6. Україна. Міністерство соціальної політики. Про затвердження Порядку надання допомоги по частковому безробіттю [Текст] : наказ від 7 берез. 2013 р. № 103 / Україна. Міністерство соціальної політики // Офіційний вісник України. – 2013. – № 40. – С. 480-489.
7. Україна. Міністерство праці та соціальної політики. Про затвердження Змін до Порядку надання матеріальної допомоги у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації безробітного [Текст] : наказ 6.02.2009 № 40 / Україна. Міністерство праці та соціальної політики // Офіційний вісник України. – 2009. – № 20. – С. 153-156.
8. Андрусенко, Н. Допомога служби зайнятості молодим українцям [Текст] / Н. Андрусенко // Праця і зарплата. – 2012. – 4 квіт. – С. 4-5.
9. Андрусенко, Н. Молодь на сучасному ринку праці: як застрахуватися від безробіття? [Текст] / Н. Андрусенко // Демократична Україна. – 2011. – 3 черв. – С. 7.
10. Астахова, О. Молодіжне безробіття в Євросоюзі та європейський досвід реалізації молодіжної політики [Текст] / О. Астахова // Україна: аспекти праці. – 2014. – № 2. – С. 29-34.
11. Грицай, К. Причини безробіття молоді в Україні та шляхи їх подолання [Текст] / К. Грицай // Формування національних і загальнолюдських цінностей у студентів та їх інтеграція в Європейську спільноту. – Полтава, 2004. – С. 79-83.
12. Дишлева, А. Бюджетно-податкові інструменти стимулювання зайнятості населення в рамках реалізації антикризової політики держави [Текст] / А. Дишлева // Економіка та держава. – 2012. – № 8. – С. 92-95.

13. Діденко, Н. Проблема та шляхи вирішення молодіжного безробіття в сучасному суспільстві [Текст] / Н. Діденко // Економіка та держава. – 2016. – № 4. – С. 81-84.
14. Ільїч, Л. Сучасні технології профілювання безробітного населення та можливості їхнього застосування в Україні [Текст] / Л. Ільїч // Економіка та держава. – 2015. – № 8. – С. 82-86.
15. Княжанський, В. Парадокси першого працевлаштування [Текст] / В. Княжанський // День. – 2013. – 16 квіт. – С. 10.
16. Косенко, О. Молодим у нас – дорога, а старим – заслужена повага? [Текст] / О. Косенко // Демократична Україна. – 2013. – 29 листоп. – С. 7.
17. Махсма, М. Безробітна сільська молодь – резерв покриття дефіциту кваліфікованих кадрів на ринку праці [Текст] / М. Махсма // Україна: аспекти праці. – 2009. – № 4. – С. 3-9.
18. Новак, Е. Ризики безробіття [Текст] / Е. Новак // Демократична Україна. – 2015. – 3 лип. – С. 7.
19. Ольховська, О. Допомога по безробіттю: ставка на новий порядок [Текст] / О. Ольховська // Оплата праці. – 2015. – № 16/1. – С. 13-16.
20. Ромашкіна, О. Роботодавці хочуть зобов'язати працевлаштувати молодь [Текст] / О. Ромашкіна // Голос України. – 2012. – 26 квіт. – С. 3.
21. Сандул, И. Generation П [Текст] : [безработица среди молодежи] / И. Сандул // Корреспондент. – 2010. – № 37. – С. 38-39.
22. Торжевський, М. Проблеми безробіття молоді та напрями їх вирішення [Текст] / М. Торжевський // Економіка України. – 2014. – № 1. – С. 87-95.
23. Транченко, Л. Перспективні підходи до оцінювання кількості безробітних у сільській місцевості на базі нечіткої моделі гібридної мережі [Текст] / Л. Транченко // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – № 2. – С. 459-468.

Електронні ресурси

1. Гарантії зайнятості молоді [Електронний ресурс] // Всеукраїнська асоціація кадровика: [сайт]. – Текст. дані. – [Київ], 2016. – Режим доступу: <http://www.kadrovik.ua/content/zakon-pro-zaynyatist-naselennya-novaciya-dlya-robotodavcu> (дата звернення: 28.08.2016). – Назва з екрану.
2. Допомога по безробіттю – 2016. Процедура призначення [Електронний ресурс] // Варто знати : [блог]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2016. – Режим доступу: <http://www.i-law.kiev.ua/допомога-по-безробіттю-2016/> (дата звернення: 28.08.2016). – Назва з екрану.

3. Корисна інформація про працевлаштування [Електроний ресурс] // Державна служба зайнятості України : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м], 2016. – Режим доступу: http://www.dcz.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=6494158 (дата звернення: 29.08.2016). – Назва з екрану.
4. Профнавчання [Електроний ресурс] // Полтавський регіональний центр зайнятості : [веб-сайт РецЦЗ]. – Текст. дані. – [Б. м], 2016. – Режим доступу: http://dcz.gov.ua/pol/control/uk/publish/category?cat_id=10153 (дата звернення: 29.08.2016). – Назва з екрану.
5. Реєстрація та виплата допомоги по безробіттю [Електроний ресурс] // Міністерство соціальної політики України : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2016. – Режим доступу: http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=157315&cat_id=157314 (дата звернення: 28.08.2016). – Назва з екрану.
6. Щодо регулювання надання першого робочого місця в Законі України. Про зайнятість населення. Аналітична записка [Електроний ресурс] // Національний інститут стратегічних досліджень : [сайт]. – Текст. дані. – [Київ], 2012. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/932/> (дата звернення: 28.08.2016). – Назва з екрану.

5. ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА ТА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ

Питання про девіантну поведінку молоді є досить актуальним. Внаслідок відхилень від нормальної поведінки відбувається руйнація спокійного укладу життєдіяльності.

Під девіантною (лат. *Deviatio* – відхилення) поведінкою слід розуміти:

1) вчинок, дії людини, що не відповідають офіційно встановленим чи фактично сформованим у даному суспільстві нормам (стандартам, шаблонам);

2) соціальне явище, виражене в масових формах людської діяльності, які не відповідають офіційно встановленим чи фактично сформованим у даному суспільстві нормам.

Молодь є найактивнішим психологічним суб'єктом і тому прояви соціально неприйнятної поведінки найвиразнішим чином проявляється саме в них. У цьому віці, коли ще не сформований світогляд особистості, молодь найбільш піддається зовнішньому впливу. Сприймаючи інтереси, погляди

оточуючих, вони обирають, вбирають в себе чужу поведінку і в подальшому її наслідують. З розвитком девіантної поведінки у молоді все більше зникають позитивні почуття, і вона може стати резервом для майбутньої злочинності.

Девіантна поведінка набула останнім часом масовий характер, що поставило це явище в центр уваги соціологів, педагогів, психологів, медиків, працівників правоохоронних органів. Причина цього відхилення лежить в особливостях взаємозв'язку та взаємодії людини з навколишнім світом, соціальним середовищем і самим собою.

Останніми роками в Україні склалася низка стрімко зростаючих соціальних девіацій у молодіжному середовищі. Глобальною причиною девіантності є соціальна нерівність. Внаслідок нерівності виникають соціальні конфлікти, реакції протесту, що набувають форми девіантної поведінки. Великий розрив у доходах різних груп населення, значна кількість дорогих товарів, доступних лише забезпеченим або тільки багатим людям, соціально-економічне становище молоді з незабезпечених і малозабезпечених сімей, саме це і підштовхує їх на вчинення крадіжок, грабежів і розбоїв.

Зниження життєвого рівня населення, зростання безробіття – це викликає поширення куріння, пияцтва, наркоманії як «втечі» від проблем. До цього ж можна додати й явища правового нігілізму (необізнаності), недовіру до влади, а також такі причини як бідність форм дозвілля й відсутність належного державного регулювання у сфері молодіжної політики. Молодь сьогодні залишається наодинці сама з собою.

На поведінку молоді також впливають пропаганда культу насильства, наркотиків, статевої розбещеності, що приводить їх до небезпечних видів соціальної поведінки – пияцтво й алкоголізм та наркоманія як один із самих небезпечних. За даними МВС України на обліку перебуває понад 140 тисяч наркоманів та їх кількість щорічно збільшується в середньому на 10%, переважна більшість наркозалежних осіб (70%) – це молодь до 30 років, 60% – особи, які вперше пробують наркотики у віці до 19 років.

Пояснити причини, умови і фактори, що детермінують це соціальне явище, стала насущною задачею. Її розгляд припускає пошук відповідей на ряд фундаментальних питань, серед яких питання про сутність категорії «норма» (соціальна норма) і про відхилення від неї. У стабільно функціонуючому і суспільстві, яке стрімко розвивається, відповідь на це питання більш-менш ясне. Соціальна норма – це необхідний і відносно стійкий елемент соціальної практики, що виконує роль інструмента соціального регулювання і контролю. «Соціальна норма, – відзначає Я. І. Гілинський, – визначає історично сформовану в конкретному суспільстві межу, міру, інтервал припустимого (дозволеного чи обов'язкового) поводження, діяльності людей, соціальних груп, соціальних організацій».

Звичайно, українське суспільство не може довго залишатися в такому положенні. Девіантна поведінка значної маси населення втілює сьогодні найбільш небезпечні для країни руйнівні тенденції.

Соціальна норма знаходить своє втілення (підтримку) у законах, традиціях, звичаях, тобто у всьому тому, що стало звичкою, міцно ввійшло в побут, у спосіб життя більшості населення, підтримується суспільною думкою, відіграє роль «природного регулятора» суспільних і міжособистісних відносин. Англійський мислитель Клайв С. Льюїс схильний бачити в моральних нормах свого роду «інструкції», «що забезпечують правильну роботу людської машини».

Але в реформованому суспільстві, де зруйновані одні норми і не створені навіть на рівні теорії інші, проблема формування, тлумачення і застосування норми стає надзвичайно складною справою. Можна зрозуміти повну гіркоту висловлювання А. Солженіцина: «Яка це реформа, якщо результат її – презирство до праці і відраза до неї, якщо праця стала ганебним, а шахрайство стало доблесним».

Третє тисячоліття – це вік наукового й технічного прогресу, коли без знань законів, науки не обійтися жодному з нас. Петро Порошенко підписав Указ «Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація», метою якої є формування умов для оздоровчої рухової активності та здорового способу життя для формування здоров'я громадян як найвищої соціальної цінності в державі.

Кожен повинен бути здоровим, щоб досягти своїх вершин у житті. А це не завжди легко і просто, тому що вершин досягають, доклавши великих зусиль. Отже, треба мати силу й міцну волю, а це доступно лише тим, котрі здорові фізично та духовно. Адже не дарма кажуть «Життя прожити – не поле перейти». Яке воно – наше життя? Кожен із нас замислюється над завтрашнім днем – малює картину власного життя...

Література

1. Андрєєва, О. Підлітки, схильні до девіантної поведінки [Текст] / О. Андрєєва // Психолог. – 2014. – № 1. – С. 4-28.
2. Барбара, А. Теоретико-методологічні засади аналізу девіантної поведінки молоді [Текст] / А. Барбара // Віче. – 2013. – № 16. – С. 11-12.
3. Болтівець, С. Домашнє насилля як підґрунтя девіантної поведінки підлітка [Текст] / С. Болтівець // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 10. – С. 38-39.

4. Девіантна поведінка: негативні соціальні фактори, що сприяють її формуванню у підлітків [Текст] // Настільна книга соціального педагога. – Харків, 2010. – С. 139-147.
5. Зобенько, Н. Деякі аспекти дослідження проблеми девіантної поведінки неповнолітніх [Текст] / Н. Зобенько // Рідна школа. – 2012. – № 3. – С. 36-39.
6. Квітко, В. Робота з підлітками девіантної форми поведінки [Текст] / В. Квітко // Психолог. – 2013. – № 15-16. – С. 14-16.
7. Овчаренко, С. Програма корекційних занять для учнів, які схильні до агресії [Текст] / С. Овчаренко // Основи здоров'я. – 2016. – № 6. – С. 33-37.
8. Перевозна, С. В. Робота з учнями девіантної поведінки [Текст] / С. В. Перевозна // Виховна робота в школі. – 2011. – № 6. – С. 29-35.
9. Рачова, Н. Профілактика і подолання девіацій у важких підлітків [Текст] / Н. Рачова // Психолог. – 2010. – № 43. – С. 3-7.
10. Синьов, В. Встановлення психологічного контакту у вихованні неповнолітніх з девіантною поведінкою [Текст] / В. Синьов // Рідна школа. – 2009. – № 5-6. – С. 40-45.
11. Сіденко, Ю. О. Девіантна поведінка підлітків [Текст] / Ю. О. Сіденко // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2011. – № 5. – С. 2-5.
12. Соціологія девіантної поведінки [Текст] // Соціологія права: навч. посіб. / За заг. ред. О. М. Джужи. – К., 2004. – С. 158-173 ; Енциклопедія Сучасної України. – К., 2007. – Т. 7. – С. 277.
13. Ткачук, А. Агресія як форма прояву девіантної поведінки [Текст] / А. Ткачук // Психолог. – 2010. – № 16. – С. 17-18.
14. Чемодурова, Ю. Профілактика і корекція девіантної поведінки підлітків [Текст] / Ю. Чемодурова // Психолог. – 2010. – № 38. – С. 14-21.
15. Школа самовиховання [Текст] : [програма корекції девіантної поведінки підлітків] // Психолог. – 2014. – № 9. – С. 20-31.

5.1 Про куріння....

Від паління тупієш, воно не сумісне з творчою роботою.

Паління добре лише для бездіяльних людей.

Й. В. Гете

Про шкідливий вплив куріння відомо давно, але, незважаючи на це, люди продовжують палити. Люди курили і курять тому, що вважають, що небезпеки, які загрожують курцям, їх обминуть.

За 30 років зросла кількість курців в Україні. Особливо це стосується жінок, які проживають у містах. Так, вчетверо підвищилася поширеність цієї шкідливої звички серед 20-29 річних жінок. Згідно зі статистикою, палить майже кожна третя жінка – це більш ніж половина чоловіків цього віку. Цей факт загрозливий не тільки для їхнього здоров'я, але і для їхніх дітей, адже означений вік – репродуктивний.

Відомий російський письменник Антон Павлович Чехов особливо негативно ставився до тютюнокуріння серед прекрасної половини людства – жінок, а тому вважав: «Поцілувати дівчину, що курить, однаково, що поцілувати попільничку».

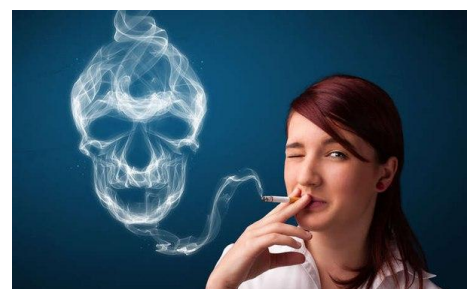
Тютюнопаління – одне з найбільш поширених видів побутової токсикоманії, сама найпоширеніша у всьому світі шкідлива звичка. Залежність від нікотину внесено у Міжнародну класифікацію хвороб.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) у світі не менше 1,1 мільярду людей, які палять – це приблизно одна третина дорослого населення планети. І все ж воно розповсюджено у всьому світі. Із 1950 року куріння вбило 62 мільони чоловіків. А це більш, ніж загинуло під час Другої світової війни.

За даними звіту Держстату України кількість курців серед населення України (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції) становила у 2015 році 6,2 млн осіб. Поширеність куріння серед населення України віком 12 років і старше у 2015 році становила 18,4%, на 2,5 відсоткових пункти менше, ніж в 2014 році. Загалом за сім років (2008-2015) поширеність куріння скоротилася з 25,6% до 18,4%, тобто на 7,2 відсоткових пункти. Якщо в попередні роки вищі темпи скорочення куріння спостерігалися серед молоді віком 18-29 років, то у 2015 році темпи скорочення куріння були вищими серед осіб старшого віку.

На жаль, вперше за останні роки зросла поширеність куріння серед підлітків 14-17 років: в 2015 році вона становила 2,9%, хоча в 2012-2014 роках вона коливалася на рівні 2% (а в попередні роки поширеність куріння серед підлітків зменшувалася від найвищого рівня 10% в 2000 році).

Щороку від хвороб, пов'язаних з тютюном, помирають чотири мільйони людей, або одна людина кожні вісім секунд. До 2020 року цей показник може збільшитися до однієї людини, що

три секунди.

Проблема тютюнопаління вкрай актуальна для України:

- ✓ Україна входить до групи із 11 країн Європи з найбільшим рівнем поширеності цієї шкідливої для здоров'я звички.
- ✓ 300 мільйонів дітей, які живуть сьогодні, будуть убиті тютюном у дорослому віці.
- ✓ Україна займає 17 місце в списку країн – лідерів за кількістю курців.
- ✓ Кожен четвертий підліток в Україні викурює першу цигарку у віці 10 років.
- ✓ У віці 12-15 років в Україні курить більше 30% юнаків і дівчат (друге місце в світі).
- ✓ На кожного українця припадає понад 25000 цигарок – майже 7 щоденно.
- ✓ Щорічно до числа курців залучається не менше 100 000 українців.
- ✓ Дослідження з питань паління показують, що людина, яка палить, втрачає в середньому найменше 13,2 роки свого життя.

Паління – це властивість поведінки людини та залежність організму, внаслідок чого людина не контролює свою поведінку, а скоріш вона контролює саму звичку. Варто лише сформуватися шкідливій звичці і вона керує людиною.

Чому ж людина палить? Результати досліджень свідчать про те, що багато курців набули цієї звички у підлітковому віці. Тиск з боку товаришів і бажання бути схожим на дорослих спонукає багатьох підлітків до паління. З часом цю пагубну звичку важко перебороти, оскільки тютюновий дим містить нікотин, який спричиняє наркотичну залежність у людини, що палить. Кинути палити важко – навіть тим, хто дуже того бажає. В основному це тому, що нікотин викликає у людини сильну залежність. ВООЗ повідомляє: «Якщо порівнювати вплив на психіку різних наркотиків, то нікотин викликає більшу залежність, ніж героїн і кокаїн». На відміну від героїну і кокаїну, нікотин не викликає у людини яскраво вираженого стану сп'яніння, тому силу дії нікотину часто недооцінюють. Однак легкий стан ейфорії від куріння викликає потяг до нього, і людині хочеться випробувати це відчуття знову і знову. Нікотин дійсно впливає на настрій, дійсно заспокоює. Але почуття напруги, що знімається сигаретою, виникає в результаті тяги до самого нікотину. Викурюючи пачку цигарок на день рівноцінно щорічному випиванню кавової чашки нікотину.

Паління – шкідлива звичка, якої дуже важко позбутися, тому краще її не набувати.

Література

1. Україна. Верховна Рада. Про Заяву Верховної Ради України з нагоди 10-річчя ратифікації Україною Рамкової Конвенції ВООЗ із боротьби проти тютюну [Текст] : постанова від 13 квітня 2016 р. № 1087-VII / Україна. Верховна Рада. // *Голос України*. – 2016. – 5 трав. – С. 5.
2. Андреева, Т. Статус щодо куріння очима самої людини та членів її родини: методи оцінювання [Текст] / Т. Андреева // *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. – 2011. – № 1. – С. 116-126.
3. Вагнер, Р. І. Не кури [Текст] / Р. І. Вагнер, О. А. Валдіна. - 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Здоров'я, 1987. – 31 с.
4. Ващенко, М. А. Доля людини на кінчику цигарки [Текст] / М. А. Ващенко // *Надзвичайна ситуація*. – 2011. – № 5. – С. 58-59.
5. Діденко, О. Серйозно про несерйозне. Шкідливий вплив куріння [Текст] / О. Діденко // *Педагогічні умови формування здорового способу життя в учнівській молоді : посібник*. – 2004. – № 24. – С. 27-37. – (Хімія. Біологія).
6. Добрянський, В. І. Тютюнопаління – пагубна звичка [Текст] / В. І. Добрянський // *Безпека життєдіяльності*. – 2014. – № 12. – С. 7-9.
7. Зубарева, Ю. С. Шкода тютюнопаління [Текст] / Ю. С. Зубарева // *Виховна робота в школі*. – 2016. – № 5. – С. 34-35.
8. Карр, Аллен. Легкий спосіб бросить курить. Спеціально для жінок. Революційна методика, с помощью которой вы бросите курить навсегда [Текст] / А. Карр ; пер. с англ. – М. : *Добрая книга*, 2007. - 256 с.
9. Козуля, С. В. Дозволені наркотики: тютюн [Текст] / С. В. Козуля // *Країна знань*. – 2010. – № 7-8. – С. 39-41.
10. Куріння шкодить вашому здоров'ю [Текст] // *Класному керівнику усе для роботи*. - 2016. – № 1. – С. 47-55.
11. Листопад, О. Дорогі наші курці [Текст] / О. Листопад // *Урядовий кур'єр*. – 2013. – 31 трав. – С. 7.
12. Мельохіна, В. Б. Шкідливі звички: паління [Текст] / В. Б. Мельохіна // *Безпека життєдіяльності*. – 2015. – № 6. – С. 4-7.
13. Паління або здоров'я [Текст] // *Безпека життєдіяльності*. – 2012. – № 9. – С. 40.
14. Парієнко, С. В. Вибір на користь здоров'я [Текст] / С. В. Парієнко // *Класному керівнику. Усе для роботи*. – 2013. – № 3. – С. 40-50.
15. Посудін, Ю. І. Куріння: історичні, наукові, медичні та соціальні аспекти [Текст] / Ю. І. Посудін // *Довкілля та здоров'я*. – 2010. – № 4. – С. 28-32.
16. Пристрастие к никотину [Текст] // *Знання и мир*. – 2003. – № 2. – С. 175-176.

17. Світ проти куріння [Текст] // Шкільна бібліотека. – 2016. – № 4. – С. 14.
18. Солодовник, О. Штраф і заборона не допоможуть підліткові кинути цигарки... [Текст] / О. Солодовник // Освіта України. – 2011. – 5 груд. – С. 12.
19. Тымкив, К. Закурить не знайдеться [Текст] / К. Тымкив // Корреспондент. – 2011. – № 1. – С. 24-26.
20. Циганюк, Г. Шкідливий вплив куріння на органи дихання. Гігієна дихання [Текст] / Г. Циганюк // Педагогічні умови формування здорового способу життя в учнівській молоді : Посібник. – 2004. – № 24. – С. 37-42. – (Хімія. Біологія).
21. Шкідливі звички – вороги здоров'я [Текст] // Вивчаємо Українську мову та літературу. – 2009. – № 16-18. – С. 39-41

Електронні ресурси

1. Закон України. Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення окремих положень про обмеження місць куріння тютюнових виробів (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 16, ст.137) [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Офіційний веб-портал : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 1994-2016. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4844-17> (дата звернення: 19.08.2016). – Назва з екрану.
2. Поширеність тютюнокуріння в Україні скорочується [Електронний ресурс] // Міністерство охорони здоров'я України : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2016. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/pre_20160318_b.html (дата звернення: 06.09.2016). – Назва з екрану.
3. Профілактика куріння серед молоді: досвід антитютюнових кампаній США та Канади [Електронний ресурс] // МФ Медіа фільтр : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2010-2012. – Режим доступу: <http://mf.mediasapiens.ua> (дата звернення: 06.09.2016). – Назва з екрану.

Молодь і наркотики

*Так говорять усі наркомани:
«Потрібно тільки вчасно кинути».
І нікому це ще не вдавалося.*

Пауло Коельйо «Одинадцять хвилин»

Суспільство завжди було і буде занепокоєне проблемами молоді. Проблема молоді являється одною з найважливіших, адже як банально це б не було – від неї залежить майбутнє. Одна з найбільш актуальних проблем молоді це зловживання наркотичними речовинами. Молодь, яка не має змоги реалізуватися та розвиватися,

намагається заспокоїтись наркотичним дурманом.

Про наркоманію зараз говорять в усьому світі. З нею пов'язують падіння моралі та зростання злочинності. Ця проблема сьогодні турбує всіх: молодь, медиків, юристів, педагогів. Це – соціальна трагедія.

Однією з причин поширення наркоманії є дефіцит знань про наркотики і їхній вплив на організм людини. Молоді люди помиляються, вважають наркоманією розвагою, що несе у світ приємних відчуттів. Вони навіть не підозрюють, яку небезпеку приховують у собі ці «задоволення», які наслідки викликають невинні, на перший погляд, захоплення, до якої життєвої трагедії вони призводять.

Лікарі стверджують, що ряди наркоманів поповнюють люди, що не мають елементарних знань про наркотичні речовини і наслідки їхнього вживання. Серед них багато таких, котрі збільшують дози призначених лікарських препаратів, чи приймають сильнодіючі ліки без рецепту. Таку наркотичну безграмотність необхідно терміново викорінювати.

До лав наркоманів легко потрапляють «за компанію». Тим, хто починає вживати наркотики, слід пам'ятати, що відмовитися від цієї звички буде нелегко. У наркомана виникає психологічна та фізіологічна залежність, він думає тільки про те, як здобути нову дозу. Потяг до наркотиків не зникає за одну мить. Такі люди відсторонюються від друзів і родичів, перестають цікавитися навчанням, спортом, ізолюються від оточення, стають агресивними і некоммунікбельними, часто втрачають фізичну форму.

Як при вживанні алкоголю, так і при вживанні наркотиків потрібна велика рішучість, щоб раз і на завжди сказати «ні». Це може зробити людина, яка завжди:

- ✓ поважає себе та інших;
- ✓ вмiє не тiльки говорити, а й слухати;
- ✓ впевнена у собi та своїх дiях;
- ✓ вiдповiдає за свої вчинки;
- ✓ вiдкрита почуттям i вмiє вiльно їх висловлювати;
- ✓ може знайти в собi сили розповiсти близьким про свої проблеми;
- ✓ не дозволяє порушувати свої права, але й не iгнорує права інших.

А що ж робити тим, хто хоче, але не може сказати «ні», тим хто не вiдчуває себе настiльки сильним, щоб протистояти тиску з боку оточуючих? Необхiдно почати працювати над пiдвищенням власної самооцiнки.

Звернемося до iсторiї. Треба думати, що на самому початку неусвiдомлене вживання наркотичних речовин носило племiнний характер. Iнше ознайомлення з наркотиками – випадкове вживання в їжу чи жування отруйних рослин, що володiють наркотичними властивостями, цей феномен фiксувався в пам'ятi, а потiм поширювався серед одноплемiнникiв. Уже в часи первiсного суспiльства людям були вiдомi рослини, що полiпшують сон, знимають бiль, пiдвищують настрiй. Досвiд предкiв накопичувався i передавався з поколiння в поколiння.

Сам термiн «наркоманiя» походить вiд грецьких слiв «нарко» – помутнiння, оцiпенiння i «манiя» – безумство. Особлива небезпека вживання наркотикiв полягає у тому, що наркотична залежнiсть формується швидше, нiж алкогольна – за декiлька мiсяцiв.

Як показують статистичнi данi 80% наркоманiв – молодi люди до 30 рокiв. Найчастiше захоплюються наркотиками у вiцi 13-14 рокiв. Таким чином, жертвами наркоманiї стають дiти i пiдлiтки. Всi форми наркоманiї призводять до психiчного та емоцiйного розладу, завершенням якого є повна деградацiя особистостi. Будь-якi форми наркоманiї i токсикоманiї супроводжуються патологiєю всiх органiв i систем. Хворi, що користуються iн'екцiями часто заражаються вiрусом СНIДу, який вражає iмунну систему, що призводить до смертi вiд рiзних захворювань.

Армiя скалiчених наркоманiєю людей все поповнюється молоддю, пiдлiтками. В тенета наркоманiї їх штовхає почуття зневіри, розчарування в соцiальнiй системi, вiдчуття неможливостi знайти своє мiсце в життi. Для одних – це втеча вiд дiйсностi, вiд духовної порожнечi, для iнших – пасивний протест проти несправедливостi суспiльства.

Неробство, невмiння i небажання зайняти свої руки й розум корисною справою не можуть не привести до бiльшого неробства – повного вiдключення вiд дiї, до «балдiння», до пiднесення цього становища в культ. Цьому значно сприяє курiння, випивка, токсикоманiя. Пристрасть до наркотикiв викликається

частіше за все під впливом друзів, знайомих, різних компаній, невмінням організувати своє дозвілля.

Чим же страшна наркоманія? Лікарі відзначають, що наркотики можуть викликати незворотні процеси в легенях, атрофію мозку, епілепсію, психози, деградацію особи, сприяють руйнування крові.

По-перше, наркоман не може бути повноцінним членом суспільства, бо всі його думки і справи спрямовані на здобуття наркотичної речовини. А це прямий шлях до злочину, оскільки в нашій країні використання, виготовлення і збут наркотиків з немедицинською метою заборонені в

законодавчому порядку.

По-друге, соціальна особливість хворого наркоманією така, що він прагне поглинути і втягнути своїх друзів.

По-третє, наркоманів часто використовують кримінальні структури. Потрапивши в руки досвідчених злочинців, наркомани стають знаряддям у їхніх руках. Обіцянкою і роздачею наркотичних засобів, шантажем і погрозами вони схиляють чи змушують наркоманів брати участь у крадіжках, пограбуваннях, убивствах.

Необхідно відзначити, що хоча наркоманія і не інфекційне захворювання, але вона має здатність втягування інших до цієї згубної звички.

Як бачимо, гра в життя і смерть починається легко і весело з друзями і подружками, а з бездні доводиться вибиратися поодиноці. Мало тих, хто спробувавши наркотик, вистачило сили вибратися. Тож жити чи не жити? Ось в чому питання.... І кожному обирати свій шлях.

Література

1. Україна. Кабінет Міністрів. Про схвалення Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року [Текст] : розпорядження від 28 серп. 2013 р. № 735-р / Україна. Кабінет Міністрів. // Урядовий кур'єр. – 2013. – 17 жовт. – С. 12-14.
2. 10 фактів про наркотики [Текст] // Шкільна бібліотека. – 2016. – № 5. – С. 13.
3. Абдуліна, Ю. Загальні відомості про наркотики та їх вплив на поведінку людини [Текст] / Ю. Абдуліна // Відкриті та нестандартні уроки біології у 9 класі. – Х., 2005. – 47-54. – (Б-ка журн. «Біологія»; Вип. 5 (29)).

4. Белогуров, С. Б. Популярно о наркотиках и наркомания : книга для всех [Текст] / С. Б. Белогуров. – М. : Невский Диалект : Бином, 1999. – 128 с.
5. Біологічні і соціальні фактори впливу на людський організм [Текст] // Залеський І. І., Клименко М. О. Екологія людини: підручник. – К., 2006. – С. 159-169.
6. Бут, О. Проблеми деінтенсифікації у підлітковому та молодіжному середовищі [Текст] : (на прикладі Скандинавських країн та України) / О. Бут // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 2. – С. 127-130.
7. Зятьєв, С. Дурман-зілля, що зводить з розуму і вкорочує віку [Текст] / С. Зятьєв // Народна армія. – 2011. – 18 серп. – С. 7.
8. Иванова, Е. Недетский кайф [Текст] : [наркомания среди молодежи] / Е. Иванова // Корреспондент. – 2010. – №39. – С. 44-46.
9. Корнієнко С. Наркоманія – життєва трагедія [Текст] / С. Корнієнко // Настільна книга соціального педагога. – Харків, 2010. – С. 147-155.
10. Левченко, В. А. Особливо небезпечні наркотики – кокаїн [Текст] / В. А. Левченко // Безпека життєдіяльності. – 2011. – № 3. – С. 10-14.
11. Мазуренко, Н. Серйозно про несерйозне [Текст] : [негативні для здоров'я людини наслідки куріння та наркоманії] / Н. П. Мазуренко // Шкільна бібліотека. – 2005. – №11. – С. 79-82.
12. Медико-соціальні проблеми наркотизму [Текст] // Грибан В. Г. Валеологія: навч. посіб. . – К., 2005. – С. 204-227.
13. Наркоманія – життя взайми [Текст] // Позакласний час. – 2007. – № 8. – С. 59-62
14. Неведомська, Є. Як боротися з наркоманією серед підлітків [Текст] (методичні рекомендації для педагогів) / Є. Неведомська // Педагогічні умови формування здорового способу життя в учнівській молоді : посібник. – 2004. – №24. – 18-27. – (Хімія. Біологія).
15. Сивоконь, П. Дурные деньги [Текст] / П. Сивоконь // Корреспондент. – 2014. – № 42. – С. 38-40.
16. Тарасенко, Н. Минус миллион человек [Текст] / Н. Тарасенко // Совершенно секретно. – 2016. – № 8. – С. 19.
17. Тимошенко, В. Наркозалежність як соціальна проблема сьогодення [Текст] / В. Тимошенко // Віче. – 2010. – № 24. – С. 23-25.
18. У тенетах білої смерті [Текст] // Демократична Україна. – 2014. – 27 черв. – С. 8.
19. Чому підлітки починають вживати наркотики? [Текст] : на допомогу вихователю // Позакласний час. – 2016. – № 1. – С. 61-62.
20. Чучвєра, І. Алкоголь – ворог людства, наркоманія – крок у безодню [Текст] / І. Чучвєра // Хімія. Шкільний світ. – 2015. – № 11-12. – 26-33.

21. Шкідливі звички – вороги здоров'я [Текст] // Вивчаємо Українську мову та літературу. – 2009. – № 16-18. – С. 39-41.
22. Юнак, В. Ю. Наркоманія – дорога в безодню [Текст] / В. Ю. Юнак. – К. : Здоров'я, 2001. – 160 с.
23. Яковець, Н. Наркоманія – проблема сучасного суспільства [Текст] / Н. Яковець // Безпека життєдіяльності. – 2015. – № 2. – С. 8-11.

Електронні ресурси

1. Наркотики та наркоманія [Електронний ресурс] // ІНСАЙТ. Благодійний фонд : [сайт]. – Текст. дані. – [Черкаси], 2011. – Режим доступу: <http://insight.org.ua/narkotyky-ta-narkomaniya.html> (дата звернення: 30.08.2016). – Назва з екрану.

Підлітковий суїцид

*Думка про смерть вводить нас в оману,
адже вона змушує нас забувати жити.*

Люк Вовенарг

За останні 10 років щорічно в Україні від самогубств гине приблизно 13000 осіб, майже втричі зріс рівень суїциду серед підлітків.

Згідно з результатами соціально-психологічних досліджень:

- ✓ 27,2 % – дітей віком 10-17 років втрачають бажання жити;
- ✓ 17,8 % – уважають, що всім байдуже;
- ✓ 25,5 % – не завжди можуть розраховувати на допомогу близької людини;
- ✓ 51,9 % – не стримуються в ситуації конфлікту.

Самогубство є другою частою причиною смерті в молодості. При цьому дівчата втричі частіше вдаються до суїцидальних спроб, ніж юнаки.

Бажають зректися свого життя зазвичай діти з неблагополучних родин. У таких родинах часто відбуваються конфлікти між батьками, а також батьками й дітьми із застосуванням насильництва, батьки ставляться до дітей недоброчливо й навіть вороже.

Ви, мабуть, зустрічали людей, яких називають розбещеними, слабохарактерними, невірноваженими. На жаль, саме ці категорії людей схильні маніпулювати власним життям для досягнення мети, не розуміючи його цінності й неповторності.

Так, небезпека гри із смертю полягає і тому, що думки про неї можуть засісти в підсвідомості й спрацювати в момент, коли сам підліток не багатиме помирати. Крім того, якщо хтось буде постійно шантажувати людей навколо себе, з часом погрози не сприйматимуться серйозно, і тоді доведеться перейти від слів до справи, інакше все виглядатиме як фарс. Отже, підліток сам заганяє себе в глухий кут.

Ми спробуємо розібратися в тому, що таке суїцид, навчимося розпізнавати ознаки небезпеки, ви дізнаєтеся, що потрібно робити, щоб не злякатися і зуміти допомогти відшукати спосіб виходу з кризи. Адже суїцид це відхід, відхід від вирішення проблеми, від покарання і ганьби, приниження і відчаю, розчарування і втрати самоповаги... словом, від усього того, що складає різноманіття життя, нехай і не в самих райдужних її проявах.

Слід зауважити, що через амбівалентне ставлення до смерті (бажання смерті, яке поєднується з бажанням отримати допомогу з боку інших людей) підліток часто подає відповідні сигнали про допомогу, залишаючи повідомлення, листи, наводячи лад у справах тощо. Американський суїцидолог Е. Швейдман суїцидальну поведінку характеризує наявністю агресії, зумовленої сильним душевним болем, породженим фрустрацією психологічних потреб.

Види суїцидальної поведінки:

- ✓ істинний суїцид (власне суїцидальна поведінка), викликаний бажанням померти через втрату сенсу життя. Має місце продуманий, поступово спланований намір покінчити з життям. Поведінка будується так, щоб суїцидальним діям не заважали. У залишених листах звучать ідеї звинувачення себе, щоб позбавити близьких людей відчуття провини;

- ✓ демонстративний суїцид як засіб привернути до себе увагу, закликати на допомогу в несприятливих життєвих ситуаціях, виявляється у розігруванні театральних сцен зі спробами самогубства без будь-яких намірів справді покінчити з життям. Усі дії підпорядковані одній меті – привернути увагу, викликати співчуття, позбутися неприємностей, покарати людину, що образила. Слід враховувати, що демонстративні дії необачливості чи прорахунків можуть призвести до трагічних наслідків;
- ✓ афективний (чуттєвий) суїцид – спроби, які здійснюються на рівні афекту чи внаслідок напруженої ситуації. Тут, власне, може бути присутній компонент демонстративності, проте самогубство чи цього спроба здійснюється під впливом афекту;
- ✓ прихований суїцид, що супроводжується високою ймовірністю летального наслідку через невинуватену ризикованість, екстремальність у поведінці тощо. Він поєднується із парасуїцидальною поведінкою, коли особистість прагне завдати собі каліцтва, щоб вийти із негативного стану шляхом афективно-шокових переживань. Для цього використовуються певні ризиковані і небезпечні для життя дії, зокрема, удушення до напівпритомного стану, ходіння в небезпечних місцях, над прірвою, по поручнях моста тощо.

Для багатьох схильних до самогубства підлітків характерні навіювання і прагнення наслідування. Коли трапляється самогубство, воно стає сигналом до дії інших схильних до цього підлітків. Невеликі групи дітей навіть об'єднувалися з метою створення якоїсь субкультури самогубств. Потенціальні самогубці часто мають родичів, які вкоротили собі віку.

Спроба самогубства – це бажання привернути увагу до свого лиха або викликати співчуття в оточення. У такий спосіб підліток вдається до останнього аргументу в суперечці з батьками. Вони нерідко уявляють собі смерть як якийсь тимчасовий стан, після якого вони прийдуть до тями й знову житимуть.

Суїцид є «вбивцею № 2» молодих людей у віці від п'ятнадцяти до двадцяти чотирьох років. «Убивцею № 1» є нещасні випадки, у тому числі передозування наркотиків, дорожні пригоди, падіння з мостів та будівель, самоотруєння. На думку ж суїцидологів, багато з цих нещасних випадків в дійсності були суїцидами, замаскованими під нещасні випадки. Якщо суїцидологи мають рацію, то тоді головним «вбивцею» підлітків є суїцид.

Здебільшого молоді люди здійснюють суїцидальну спробу у себе вдома між чотирма годинами після полудня і в нічний час. Іншими словами, вони намагаються покінчити з собою саме там, де їх швидше за все знайдуть, і роблять це в такий час дня, коли хтось із членів сім'ї здебільшого перебуває

вдома. Шанс прийти їм на допомогу великий, вони сподіваються, що будуть врятовані, і насправді вбивати себе не хочуть.

Для того, щоб утримати від самогубства підлітка, треба трохи розбиратися в людській психології. Щоб цінувати життя, необхідно знати два основних правила:

- ✓ потрібно, щоб нас любили;
- ✓ потрібно добре до себе ставитися.

Який християнський погляд на самогубство? Що Біблія говорить про самогубство? Згідно з Біблією, той факт, що людина покінчила життя самогубством, не визначає, чи попаде вона на Небеса. Якщо неспасенна людина здійснює самогубство, вона просто «пришвидшує свою подорож» у вогняне озеро. Тим не менше, вона попаде в пекло через відкинення можливості спасіння через Христа, а не через здійснення самогубства. Біблія згадує чотирьох людей, які здійснили самогубство: Саул, Ахітофел, Зіпрі та Юда. Усі вони були нечестивими, злими та грішними людьми. Самогубство розглядається у Святому Письмі рівноцінним вбивству, адже це є вбивство себе. Бог єдиний вирішує, коли і як людина має вмерти, тому перебирати це повноваження на себе означає зневажити Бога, відповідно до Біблії.

Якщо керуватися цими дуже важливими міркуваннями і чітко уявляти собі їх реальний, практичний сенс, то можна трохи краще розібратися, чому деякі підлітки, молоді люди хочуть піти з життя. Як турбота і ласка вміють давати надію, гнати від себе думки про самогубство. Іноді для порятунку людини буває достатньо всього одного ласкавого слова.

Література

1. Андрєєва, О. Профілактика суїцидальної поведінки неповнолітніх [Текст] / О. Андрєєва // Психолог. – 2013. – № 4. – С. 14-29.
2. Гра власним життям – загроза суїциду підлітків [Текст] // Батьківські збори. 5-9 класи. Розробки заходів. – Х., 2010. – С. 174-176. – (Дивограй).
3. Дацунова, С. Профілактика суїцидальної поведінки у школі [Текст] / С. Дацунова // Психолог. – 2010. – № 43. – С. 8-13.
4. Допомога молоді, яка схильна до суїциду чи здійснила спробу суїциду [Текст] // Настільна книга соціального педагога. – Харків, 2010. – С. 155-201.
5. Дроздов, О. Суїцидальна поведінка як вид аутоагресії [Текст] / О. Дроздов // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 2. – С. 63-66.

6. Как не допустить суицид [Текст] // Ритм – психология для всех. – 2014. – № 6. – С. 13.
7. Кельнер, С. С. Підлітковий суїцид [Текст] / С. С. Кельнер // Виховна робота в школі. – 2016. – № 5. – С. 31-33.
8. Кіслова, В. М. Дитячий та підлітковий суїцид [Текст] / В. М. Кіслова // Безпека життєдіяльності. – 2015. – № 11. – С. 33-35.
9. Левадська, Н. Квиток на той світ: кому і за скільки [Текст] / Н. Левадська // Молодь України. – 2008. – 6-10 листоп. – С. 12-13.
10. Лукашенко, Т. Профілактика суїцидальної поведінки підлітків [Текст] / Т. Лукашенко // Психолог. – 2014. – № 10. – С. 5-13.
11. Мараховська, Т. Робота з суїцидальними намірами учнів [Текст] / Т. Мараховська // Шкільному психологу. Усе для роботи. – 2015. – № 9. – С. 9-13.
12. Мельник, А. Психологія самогубства [Текст] / А. Мельник // Безпека життєдіяльності. – 2013. – № 4. – С. 2-4.
13. Орлова, С. Діяльність практичного психолога з профілактики суїцидальної поведінки учнів ПТНЗ [Текст] / С. Орлова // Психолог. – 2014. – № 11-12. – С. 97-99.
14. Пікулик, Є. Бути чи не бути?: в Україні від суїциду помирає більше людей, ніж від рук убивць [Текст] / Є. Пікулик // Молодь України. – 2008. – 6-10 листоп. – С. 12-13.
15. Попова, О. Профілактика суїцидальної поведінки підлітків [Текст] / О. Попова // Психолог. – 2016. – № 7-8. – С. 1-72.
16. Попова, О. Теорії суїциду [Текст] / О. Попова // Психолог. – 2016. – № 13-14. – С. 8-15.
17. Проценко, Н. Можна ли предотвратити суицид? [Текст] / Н. Проценко // Ритм - психология для всех. – 2010. – № 4 – С. 8-9.
18. Рибалка, В. Загальні рекомендації для профілактики суїцидальної поведінки [Текст] / В. Рибалка // Психолог. – 2009. – № 13. – С. 38-40.
19. Сокурєнуко, Т. В. Попередження суїцидальної поведінки в підлітковому віці [Текст] / Т. В. Сокурєнуко // Основи здоров'я. – 2013. – № 6. – С. 40-45.
20. Швидка, І. Наше життя в наших руках [Текст] / І. Швидка // Психолог. – 2013. – № 21. – С. 32-34.
21. Я помру, а ви залишитесь... [Текст] // Освіта України. – 2011. – 13 черв. – С. 8-9.

Електронні ресурси

1. Клуб «Суїцид» – Клуб підтримки [Електронний ресурс] Проект о Жизни // : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2002-2015. – Режим доступу: <http://lossofsoul.com/DEATH/suicide/club.htm> (дата звернення: 29.08.2016). – Назва з екрану.
2. Суїцид – не проблема, а симптом проблеми [Електронний ресурс] // Избери жизнь. сайт о преодолении суицида : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2016. – Режим доступу: <http://www.nosuicid.ru/> (дата звернення: 28.08.2016). – Назва з екрану.

Цитати великих людей

1. Багато молодих талантів невдячно забувають про те, що будують лише верх будівлі, фундамент якої вони не заклали. (*Роберт Шуман*)
2. Благословенна будь ти, молодосте! (*Павло Тичина*)
3. Молодий я, молодий,
Гей, життя, виходь на бій, —
Повний сили та одваги.
Пожартуєм для розваги! (*Павло Тичина*)
4. Молодість – великий чарівник. (*Пушкін О. С.*)
5. Молодість – то постійний дурман, гарячка розуму. (*Ф. де Ларошфуко*)
6. Молодість звичайно занадто молода для юності. (*Манн Томас*)
7. Молодість швидко летить: лови час, що йде. (*Овідій*)
8. Молодь – це майбутнє нації і саме їй належить вирішальна роль у справі духовного оновлення нації, привнесення в українське життя інтелігентності, принциповості, ідейності... (*М. Грушевський*)
9. Що мені найбільше не подобається в молодих, так це те, що я до них вже не належу. (*Ебсен Бадді*)
10. Юність щаслива, тому що вона нічого не знає: старість нещаслива, тому що все знає (*Франсуа Шатобріан*)
11. Юність? Хвиля, що здіймається. Позаду вітер, попереду скелі. (*Вільям Вордсвор*)

Іменний покажчик

До іменного покажчика подано власні імена, які є у вступних статтях та бібліографічному описі (крім вихідних даних). Посилання подається на сторінку видання.

Абдуліна Ю. (44)	Діденко Н. (32)
Андрєєва О. (35), (48)	Добрянський В. І. (39)
Андрєєва Т. (39)	Дроздов О. (48)
Андрусенко Н. (31), (31)	Завацька Л. (22)
Астахова, О. (31)	Заглата Л. (22)
Атаманюк, Ю. (14)	Запесоцкий (22)
Ахітофел (48)	Зістрі (48)
Бадді Ебсен (46)	Зобенько Н. (36)
Баєва И. (22)	Зубарева Ю. С. (39)
Базир Т. М. (55) (упоряд.)	Зяцьєв С. (44)
Балибіна І. В. (55) (від. за вип..)	Іванова Е. (44)
Барбара А. (35)	Ільч Л. (32)
Белогуров С. Б. (44)	Канавець, М. В. (14)
Болтівець С (35)	Карр А. (39)
Бусел Ю. (22)	Квітко В. (36)
Бут О. (44)	Кельнер С. (49)
Вагнер Р. І. (39)	Кіслова В. М. (49)
Ващенко М. А. (39)	Клайс С. Льюїс (35)
Веленко А. (22)	Княжанський, В. (32)
Вовенарг Л. (45)	Коельо П. (41)
Волкова О. (22)	Козуля С. (39)
Вордсвор Вільям (51)	Косенко О. (32)
Гете Й. В. (36)	Кудренко Б. (14)
Глинський Я. І. (34)	Кухар В. (23)
Горбунова Ю. (22)	Ларошфуко де Ф. (51)
Грицай К. (31)	Левадська Н. (39)
Грушевський М. (51)	Левченко В. А. (44)
Дацунова С. (48)	Липовецький С. (14)
Дишлева А. (31)	Листопад О. (39)
Діденко О. (39)	Лісовець О. В. (15)

Лукашенко Т. (49)
Мазуренко Н. (44)
Мараховська Т. (49)
Марушкевич Б. (15)
Махсма М. (32)
Мельник А. (49)
Мельохіна В. Б. (39)
Миرونчук І. (23)
Михайленко О. В. (23)
Неведомська Є. (44)
Новак Е. (32)
Овідій (51)
Овчаренко С. (36)
Ольховська О. (32)
Орлов В. (15)
Орлова С. (49)
Парієнко С. В. (39)
Перевозна С. В. (36)
Пікулик Є. (49)
Попова О. (49), (49)
Поріцька О. (23)
Посудін Ю. І. ()
Походун В. Ф. (55) (комп. верст.)
Проценко Н. (49)
Прудиус О. (23)
Пушкін О. С. (51)
Рачова Н. (36)
Рибалка В. (49)
Ромашкіна О. (32)
Сандул І. (32)
Саул (48)
Селецька Т. (23)
Сивоконь П. (44)
Синьов В. (36)
Сичова С. В. (55) (ред.)

Сіденко Ю. О. (36)
Сокуренуко Т. В. (49)
Солженіцен А. (35)
Солодовник О. (40)
Сорока В. (15)
Степанов І. (15)
Тарасенко Н. (44)
Тимошенко В. (44)
Тичина П. (51), (51)
Ткачук А. (36)
Томас Манн (51)
Торжевський М. (32)
Транченко Л. (32)
Тымкив К. (40)
Філоненко Д. (23)
Циганюк Г. (40)
Чемодурова Ю. (36)
Чехов А. П. (37)
Чучвера І. (44)
Шатобріан Ф. (51)
Швейдман Е. (46)
Швидка І. (49)
Шимановський М. (23), (23)
Шуман Р. (51)
Юда (48)
Юнак В. Ю. (44)
Яковенко І. (15)
Яковець Н. (44)

З М І С Т

Прередмова.....	3
1. МОЛОДІЖНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ	5
2. ДЕРЖАВНІ І МОЛОДІЖНІ ОРГАНІЗАЦІЇ В ГРОМАДСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	9
3. МОЛОДІЖНІ НЕФОРМАЛЬНІ РУХИ В УКРАЇНІ	16
4. ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ МОЛОДІЖНОГО БЕЗРОБІТТЯ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	26
4.1. Державні гарантії щодо надання першого робочого місця молоді	29
5. ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА ТА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ	33
5.1. Про куріння	36
5.2. Молодь і наркотики	41
5.3. Підлітковий суїцид	45
6. ЦИТАТИ ВЕЛИКИХ ЛЮДЕЙ ПРО МОЛОДІСТЬ	51
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	52

**ЧИ ЛЕГКО БУТИ МОЛОДИМ?
СУЧАСНЕ ЖИТТЯ І ПРОБЛЕМИ МОЛОДІ**

Бібліографічний покажчик

Упорядник :

Тетяна Миколаївна Базир

Редактор

С. В. Сичова

Комп'ютерна верстка

В. Ф. Походун

Відповідальна за випуск

І. В. Балибіна

Підписано до друку 21.10.2016. 56 стор. Тираж 3 прим.

Обласна бібліотека для юнацтва імені Олесея Гончара
36039, м. Полтава., вул. О. Гончара, 25а

<http://libgonchar.org> E-mail: pobugonchara@ukr.net